

גליון
באר
הכהנה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

בהר - ל"ג בעומר

מכון
באר
האמונה

גליון באר הפרשה

להערות והארות,
וכן לכל עניין אחר
ניתן לפנות:
לטלפון 718.484.8136

או לאימיל:
Mail@BeerHaparsha.com

מדי שבוע בשבוע בדוא"ל בחינם

הירשמו היום!

לשון הקודש

באר הפרשה
mail@beerhaparsha.com

אידיש

דער פרשה קוואל
mail@derparshakval.com

אנגלית

Torah Wellsprings
mail@torahwellsprings.com

ספרדית

Manantiales de la Torá
info@manantialesdelatorah.com

צרפתית

Au Puits de La Paracha
info@aupuitsdelaparacha.com

איטלקית

Le Sorgenti della Torah
info@lesorgentidellatorah.com

רוסית

Колодец Торы
info@kolodetztory.com

מכון **ארה"ב:**
Mechon Beer Emunah
1630 50th St, Brooklyn NY 11204
718.484.8136

בארה"ק:
מכון באר האמונה
רח' דובב מישרים 4/2
עיה"ק ירושלים תובב"א
025 688 040

יו"ל ע"י מכון באר אמונה
כל הזכויות שמורות להמכון © 2024

העתקה או הדפסה של הגליון בכל פרמוט שהוא כדי להרויח או לפרסם עסק וכדו' ללא אישור בכתב ממכון באר האמונה הינו נגד החלכה והחוק הבינלאומי

תוכן הענינים

פרשת בהר - ל"ג בעומר

- ב וישבתם לבטח - השפעת הפרנסה בזכות האמונה ובטחון.....
- ד לא תונו - חומר אונאת דברים.....
- ז ותהי לרצון תמיד - במעלת התשוקה ורצון לטוב במשנת רשב"י.....
- י הילולא - שמחתו הגדולה של רשב"י בהאי יומא קדישא.....
- יא אתכנשו להילולא דרבי שמעון - להתחבר ולהתקשר לרשב"י.....
- יג האי יומא ברשותי קיימא - יומא דרשב"י.....
- כ הוא ימליץ טוב - סגולת היום לפעול בו גדולות ונצורות.....
- כה כי קדוש היום לאדונינו - תוקף קדושת היום.....
- כח ביטל כמה גזירות - כוחו של רשב"י לבטל כל גזירות קשות ורעות.....
- ל אמונה ברשב"י - לכל ואפילו לפחותים.....
- לא אור זרוע לצדיק - העלאת האור לכבוד התנ"א רשב"י.....

סדר ועימוד:

א.ש. אשדוד:

shwrtz@bezeqint.net

פרשת בהר - ל"ג בעומר

על אלוקיו, ולא יאמר כלל מה יאכל, כי כאשר חלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל, הוא עושה פגם חלילה בהשפע, ואטרחו כלפי שמיא לצוות מחדש. [ובזה מבאר בלשון הכתוב] וכי תאמרו פי' כאשר תאמרו כך ואז תטריחו אותי וצויתי כו', אלא לא תתנהגו כך, ותבטחו בה' בכל לבבכם, ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה. עכ"ל"ק".

עפ"ז ביאר הרה"ק ה'מבשר צדק' זי"ע מזלאטשוב בלשון הכתוב בפרשתן (כה יש) 'ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשובע וישבתם לבטח עליה', שהקב"ה ייסד עולמו בחסד וברחמים ש'תתן הארץ פריה ואכלתם לשובע', אך כל זאת בתנאי שישבתם לבטח - שלא תדאגו מה נאכל מעתה, אלא התחזקו באמונה ובבטחון באביכם שבשמים, וממילא לא יחסר לכם כל טוב סלה.²

בדברים הללו ממש כתב עוד הרה"ק ה'נועם אלימלך' זי"ע על האמור ב'פרשת המן' (שמות טו ד).

וישבתם לבטח - השפעת הפרנסה בזכות האמונה ובטחון בפרשתן (כה כ-כא) 'וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, וציויתי את ברכתי לכם בשנה הששית, וְעָשִׂיתָ אֶת הַתְּבוּאָה לְשָׁלֹשׁ הַשָּׁנִים, נודע מה שכתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע בשם אחיו הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע לבאר בזה, כי הקב"ה הכין מטובו צינורות השפעה לתת לחם לכל בשר, אמנם, כשהאדם מסיר בטחונו מהקב"ה הרי הוא פוגם בדרכי השפע, וממילא צריך הקב"ה להשפיע מחדש את שפעת הפרנסה, ואם לא ישאלו 'מה נאכל' - פשיטא שיהיה להם כל צרכיהם באין מחסור כל, אכן אם ימעט להם הבטחון בשלמות וכבר יפתחו בשאלות 'מה נאכל' או אז יצטרך הקב"ה לצוות את ברכתו מחדש.

וכך הוא לשון קדשו ב'נועם אלימלך' (ד"ה וכי), שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בבטחונו

א. כיוצא בדבר שמעתי מאיש צדיק לרמוז במעשה הידוע על רבי שמעון בר יוחאי (הובא במדרש תהילים צב) שאחד מתלמידיו ירד לחוצה לארץ וחזר משם כשהוא מלא בכסף וזהב, ונתקנאו בו חבריו, הרגיש בזאת רשב"י ולקח את תלמידיו לבקעה אחת ואמר 'בקעה בקעה התמלאי דינרי זהב', ואכן נתמלאה הבקעה, והוסיף לומר להם, כל אחד יכול ליטול כרצונו אלא דעו שכל מי שהוא נוטל הרי הוא מחסר ממתן שכרו לעולם הבא, ואילו ב'ירושלמי' (ברכות פ"ט הכ"ז) איתא, רבי חזקיה בשם רבי ירמיה, כן היה רשב"י אומר בכל פעם שהוצרך (הוא עצמו) למעות 'בקעה בקעה התמלאי דינרי זהב' והיתה מתמלאה, ואפשר לרמוז כי 'בקעה' (177) בגימטריא 'אמונה בטחון' (ב"ק בגימטריא אמונה ע"ה בגי' בטחון), כי על ידי ההתחזקות באמונה ובבטחון זוכים ל'התמלאי דינרי זהב', וזו היתה דרכו של רשב"י בכל פעם שהוצרך למעות, היה מגביר ומחזק את האמונה והבטחון עד שע"ז מלאו ידיו בדינרי זהב...

ויש להוסיף עוד 'תבלין', שלכאורה מדוע הוצרך רשב"י לקחת את תלמידיו לבקעה ולצוות עליה להתמלאות בדינרים, וכי לא היה יכול לומר כן בעודו בבית המדרש ולהכריז - בית המדרש בית המדרש התמלא דינרי זהב... והרי מילתא דפשיטא שמי שיכול להוציא דינרי זהב מבקעה יכול לעשות כן גם בעודו בבית או בבית המדרש, מבלי לצאת ממקומו אפילו פסיעה אחת... אלא י"ל, כשראה רשב"י את תלמידיו חפצים לזכות להשפעת הפרנסה כמו אותו תלמיד שיצא לחו"ל, אמר להם הרי הדבר בידיכם, בואו ונצא אל ה'בקעה' (כלומר, המרמז לענין האמונה והבטחון גם יחד), חזקו בקרבכם את האמונה והבטחון בהקב"ה שהוא זן ומפרנס לכל, ועי"ז תזכו בדינרי זהב לרוב (אין צריך לומר, שההשפעה הבאה ממעיין האמונה אינה מגרעת מחשבון מתן שכרו לעולם הבא...).

ב. הרה"ק 'דעת משה' זי"ע (קאזניץ) אחר שהביא מאמר זה של הרה"ק רבי ר' זושא זי"ע, פירש הפסוק בעוד אופן, והוא על פי הידוע שהשפע מוכן ועומד לכל איש מישראל בשמים ממעל, וכל המוטל עליו אינו אלא 'תפילה', וכאשר מתפלל הרי מיד עושהו הקב"ה, וזהו שאמר הכתוב 'וכי תאמרו מה נאכל' שאם תאמרו ותתפללו 'מה נאכל', הבטיחני התורה שתיכף ומיד עודכם מדברים ואני אשמע 'וצויתי את ברכתי' לכם בכל טוב.

ובך איתא בזוה"ק (ח"ב סב:) לפרש במה שנאמר (במדבר י"א ה) 'שמו העם ולקטו וטחנו ברחיים או דכו במדוכה ובשלו בפרור' וכו', בהאי לישנא קדישא, מאי שמו, שמוותא הוה נסבי לגרמייהו בגין דלא הוה בני מהימנותא, ותרנומו, היו מבני ישראל שבאותו הדור שאחזו ובחרו ללכת בדרכי שטות, ומהי שטותם, 'לקטו, טחנו, דכו ובשלו'. וכל זה היה להם כי לא האמינו בתוקף האמונה כראוי. כלומר, שאילו היו מ'בני האמונה' היו מאמינים שמאכלם יגיע לפיהם כשהוא מתוקן וראוי למאכל אף אם לא יתייגעו עליו (על המן) לטוחנו ברחיים ולדוך במדוכה¹. עוד נתבאר שם, כי המן היה מעלה ריח גן עדן, כי מקום ירידתו מן השמים היה דרך ה'גן עדן', גם היו בני ישראל מרגישים בו כל טעם טוב שבעולם, וכל זה לא היה אלא למי שלא היה טורח

'ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו', שכך אמר הקב"ה למשה, הנני מוכן להיות ממטיר לכם לחם ולהשפיע פרנסה מן השמים, אך מאחר שיצא העם ולקטו, ר"ל שהמה מחוסרים בטחון ויצאו מגדר נכון, על כן ולקטו דבר יום ביומו, לכן נצרך לצאת לפרנסתו מדי יום. וז"ל, שהש"ת אומר מה שאתם אומרים שצריכים לפרנסה אני תמיד בכל עת מוכן ומזומן לפרנס ולתת לכל איש מידי יום ביומו פרנסתו בשמים. ויצא העם ולקטו וכו', פירוש כשאדם הוא מחוסר הבטחון ויצא מגדר הנכון והראויה לבטוח בה', לכן ולקטו דבר יום ביומו - צריך להתחדש אליו הלקיטה מחדש, כי אם היה בוטח בלב נאמן היתה פרנסתו מזומנת לו שלא בצער ועבודת כלל, כי אם כמטר הזה החולך שלא ביגיעה. עכ"ל.

ג. פעם דרש ה'אלשיך' הקדוש זי"ע בפני תלמידיו אודות מידת הביטחון, ובתוך דבריו אמר שאעפ"י שהבורא העמיד 'סדר העולם' שיש להשתדל עבור הפרנסה, אבל כגודל הבטחון כן מיעוט חובת ההשתדלות, והבוטח בביטחון איתן יקבל שפע פרנסתו אף אם לא עשה איזו סיבה ו'השתדלות' לפרנסתו, אחד מהשומעים שהיה 'מפשוטי העם' והיה עוסק במשא 'חומר ובלבנים' נתעורר מדברי ה'אלשיך', וגמר אומר בנפשו לבטוח בבוראו ולעזוב את כל עסקיו והשתדלותו, ומעתה 'מקומו' בבית המדרש - על התורה ועל העבודה, באמירת תהלים, מעמדות וכו', והבורא כבר ישלח לו פרנסה וכלכלה. בני ביתו ניסו להניאו מכך אך לא עלתה בידם כהוא זה, ומכיוון שהחליט כן, מכר את החמור ששימשו לישא משאותיו - לנכרי שעסקו היה בחפירת מערות, ומהמעות שקיבל מהנכרי נתפרנסו בני הבית, כעבור כמה ימים 'תם הכסף', נכנסו בני הבית והתחננו בפניו שיצא אדם לפעלו ולעבודתו, ויביא לחם לפי הטף, אך היהודי התחזק ואמר 'מבטחי בה' אלוקי - התייצבו וראו את ישועת ה'... באותו היום הלך הנכרי עם החמור לעבודתו בהרים וגבעות, ובתוך כדי שחפר במערות מצא אוצר גדול של אבנים טובות ומרגליות לאין שיעור, העמיסן על החמור, ונכנס שוב אל המערה לבדוק האם נשאר עוד מהאוצר הרב, אז נפלה כל אדמת המערה עליו ו'שם הייתה קבורתו'. החמור שעמד מחוץ למערה המתין עד בוש על 'בעליו' החדשים, ומשראה שבוש לבוא, חזר העירה עם משא ה'אוצר' אל הבית שהיה רגיל להלך - לבית היהודי, ותשתומם נפשם לראות את 'חמורם' מכבר הימים, חוזר אליהם טעון אוצר אבנים טובות מרגליות, שסיפקו מזונות וכל הצטרכויותיהם, לו ולצאצאיו למשך כל חייהם.

אחר הדברים האלה, באו תלמידי ה'אלשיך' הק' זי"ע אל רבם ואמרו לו, הלא אנו עוסקים זה רבות בשנים ב'סוגיות' הביטחון, ומעולם לא בא עלינו שפע כזה מן השמים, ואילו אדם פשוט זה, אך החל לעסוק בבטחון מיד נהפך לגביר אדיר, ענה להם ה'אלשיך' הק', משל למה הדבר דומה, למסמר התקוע בקרקע קשה, שכל רוח שבעולם לא תוכל להסיטו ממקומו, מה שאין כן המסמר שתקעוהו בקרקע רכה, אפילו 'רוח מצויה' תזיזנו הנה והנה, והנמשל, אצלכם האמונה כ'קרקע רכה', והיינו אף ש'מאמינים ובוטחים' אתם באמונת איתן בבורא, מכל מקום מאחר ו'גברא רבא' הנכם, ו'כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו' (סוכה נב.), לא ינוח היצר ולא ישקוט עד שמכניס בכם קושיות בענין הביטחון, ואכן נכון הדבר שמיד תתחזקו להסיר את כל הקושיות, אך גם היצר ישוב להקשות, ואתם תתחזקו, וחוזר חלילה, אמנם אלו ה'ספיקות' עם ה'חיוזקים' הופכים את אמונתכם ל'קרקע רכה', ומונעים מכם את כל העושר הרב, מה שאין כן אדם פשוט זה, שנתעורר ל'בטחון הגמור' בלא שום 'חכמות' ופשעטלעך (נימוקים שונים ומשונים), והאמין בבורא שהוא הזן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים כפשוטו וכמשמעו, ואף האדם בכללם, בזה המשיך על עצמו שפע רב ועשירות, כי היתה אמונתו תקועה כבקרקע קשה - בלא שום מציאות לזוז הנה והנה. על כן הגיע כל העושר עד לפתח ביתו ממש, בלא שום השתדלות וטירחה.

ד. כתב רבינו ידעיה הפניני (מבחר הפנינים שער האמונה אות ד) אילו היה אחד בורח מטרפו כאשר הוא בורח מן המוות, היה טרפו רודף אחריו יותר ממנו וממהר להשיגו.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

בגמ', אמר רבי יוחנן משום רשב"י גדול (חמור) אונאת דברים מאונאת ממון שזה (באונאת דברים) נאמר בו 'ויראת מאלוקיך' וזה (באונאת ממון) לא נאמר בו ויראת מאלוקיך. גם אמרו, 'אמר רבי אלעזר הכל נפרע (הקב"ה מן האדם) ע"י שליח חוץ מאונאה' וביאר ב'שיטה מקובצת' כי לפעמים ה'מלאך' השליח נמצא רחוק, וכמו שאמרו בגמ' (ברכות ד:) 'מיכאל באחת גבריאל בשנים אליהו בארבע', שאינם יכולים לעוף בפעם אחת אלא בכמה פעמים, אך באונאה נפרע הקב"ה בעצמו והפורענות ממהרת לבוא. עוד אמרו בגמרא, 'אמר רב חסדא כל השערים (של תפילה) ננעלו חוץ משערי אונאה' - היינו

בו טרחה יתירה, אבל אלו שטחנו בריחים וטרחו למעלה מהנצרך לא היו טועמים בו אלא הטעם שנאמר כאן בפסוק 'והיה טעמו כטעם לשד השמן' ותו לא מידי. נמצא כי ב'דאגתו' של אדם מתוך חסרון אמונה אינו מרוויח מאומה (ולא עוד, אלא שאפשר והוא מפסיד לעצמו)⁷.

לא תנונו - חומר אונאת דברים

בפרשתן (כה י), 'ולא תנונו איש את עמיתו ויראת מאלוקיך כי אני ה' אלוקיכם', ופירשו חז"ל (ב"מ נח:): **באונאת דברים הכתוב מדבר**, עוד איתא שם

כתב בספר המאורות הגדולים (עמו' קסד אות קטו) שהסבא מנובהרדוק זצוק"ל היה אומר העולם הזה דומה לאכסניה נאה, היושב בשלווה בחדרו, ומצפה לסעודתו, שמשי האכסניא יביאו לפניו כדי צרכו. אבל הממהר לבית המבשלים כדי לקבל מנתו, הרי ענשו בצידו - שמוכרח הוא להשתדל ולטפל בעצמו במאכלו ומשקהו תחת אשר שמשי האכסניא היו עושים זאת עבורו, כן גם לדידן, 'בעל הבטחון' שסמוך לבו ובטוח בה' מושיטין לו מן השמים הכל מוכן ומזומן לפניו, אבל הרודף והמפריז בהשתדלותו הרי ענשו - שמוכרח להשתדל...

עוד שם (עמוד קעו אות קמ"ח), משל לנוסע ברכבת (באן) שמתוך מהירותו להגיע במהרה למחוז חפצו החל לדחוף את כותל הרכבת, כי נדמה לו שבכך הוא מזרז וממהר את הליכת הרכבת, והלא ברור הוא שדחיפה זו ללא הועיל ושטות היא... כי מה תוכל נקיפת אצבע בקרון לזרז במסעה של הרכבת... כיוצא בו הינם כל קטני האמונה, אשר מרוב להיטותם אחר הפרנסה יתאמצו למעלה מבינת אנוש, ואינם יודעים שממילא כל מזונותיהם כבר קצובין להם מראש השנה... וכבר קצוב, מדוד ושקול ממש במציאות, ומה לו להתאמץ ולהשתדל ולייגע עד כדי גיחוך, הלא מה שלא קצוב לו לא יגיענו. ואף אם ידחוף ויהפוך את כל ירכתי העולם לא יגיעו אפילו כגרגיר חרדל מיותר.

מספרים על יהודי שלפרנסתו עסק כ'מנקה' ברחובה של עיר, ובקושי הרוויח פחות מכדי לחמו הדל. יומא חד בקומו משנתו, סיפר בשמחה וצהלה לבני ביתו, חלום חלמתי כי ישועתנו קרובה לבוא, כי ראיתי בחלום שבקרוב אהפוך להיות גביר אדיר כראטשילד. שמחו בני הבית ואמרו, בחסדי שמים יהא בידינו לשלם כעת את כל חובותינו. גער בהם בעל הבית ואמר, לא היו דברי על מעט מעות, אלא שאהפוך להיות גביר אדיר יותר מראטשילד, כי בנוסף לעשירות כראטשילד עוד יהיה לי בכל חודש את סכום המעות שהנני מרוויח מעבודתי כמנקה הרחובות. ולדידן, המדמה בנפשו כי על ידי עבודתו והשתדלותו הוא מסייע לחי העולמים, הריהו דומה לאותו שוטה שדימה בנפשו שפרוטותיו הזעומות מוסיפים איזה דבר להון התועפות של ראטשילד.

ה. וכע"ז פירש ג"כ ב'אלשיך' שטו העם ולקטו - ששטות זו האמורה היא גם על מה ש'לקטו', והיינו, שלא הבינו בנפשם כי בין כך ובין כך יקבלו את הנגזר להם יקבלו, ומדוע יכוף קומתו עד לארץ לריק.

ידועים דבריו של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע, יהודי שיש לו חנות לפרנסתו, והוא פותח בצידה פתח (נוסף) לחנותו לצד הרחוב הגדול, שע"ז יכירו עוברי דרכים בחנותו ויכנסו אליו לקוחות הרבה, הרי הוא פגום באמונה. כי מי פתי ויחשוב שפעולותיו יביאו לו ממון ודמים, ולא יבין שמחיתו וכלכלתו אך מאת ה' היתה זאת.

1. ולא רק בהונאת 'דברים' דיברה תורה, אלא גם בהנהגתו - עקימת אף, ופנים זועפות יש להיזהר. וכך כתב רבי אליעזר ממיץ מגדולי הראשונים, בספר 'יראים' (אות נא) **כשם שיש אונאה בדברים כך יש אונאה ב'ענין רע' - שמראה לחברו פנים רעות.** וכבר ביארו צדיקי הדורות לדורותיהם בלשון הכתוב (בראשית מט ו) **'כי באפם הרגו איש' כי פעמים סגי בעקימת האף** (קרימען מיט די נאז) על פלוני כדי להרגו ולרצחו נפש.

עובדא הוה אצל המשגיח דפוניבז' הגה"צ רבי חיים פרידלנדר זצ"ל, שהיה חולה במחלה הנוראה, פעם ראהו אחד התלמידים שהינו עומד אל מול השפיג"ל (מראה) והיה בוחן ובודק היאך נראית הארת פניו וחיוכיו, התלמיד

להיזהר כפי מה שיראה, כי השם ב"ה יודע כל פסיעותיו וכל רמיוותיו, כי האדם יראה לעיניים והוא יראה ללבב. וכמה מעשים כתבו לנו זכרונם לברכה במדרשים ללמד על זה מוסר וכו'. ונוהגת מצוה זו בכל מקום ובכל זמן, בזכרים ובנקבות, ואפילו בקטנים ראוי להיזהר שלא להכאיב בדברים יותר מדאי, זולתי במה שצריכין (הקטנים) הרבה כדי שיקחו מוסר, ואפילו בבנינו ובנותיו ובני ביתו של אדם. והמיקל בהם שלא לצערן בעניינים אלה ימצא חיים ברכה וכבוד. ועובר על זה והכאיב את חברו בדברים, באותן שפרשו חכמים ז"ל עבר על לאו זה, אבל אין לוקין עליו לפי שאין בו מעשה. וכמה מלקויות מבלי רצועה של עגל ביד האדון המצווה על זה, יתברך ויתעלה.

וכבר איתא בגמ' (סוטה י:), 'אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי נוחס לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים',

שהפוגע ומבייש את חברו, והלה זועק על כך לאלוקיו, תעלה זעקתו עד לכסא הכבוד. אמר רב אבהו ג' אין הפרגוד (מחיצה שבין שכניה לצבא מרום - רש"י) ננעל בפניהם, אונאה וכו', ופירש"י (ר"ה אינו ננעל) להפסיד ראייתן מן המקום, אלא תמיד רואה אותם עד שיפרע.

דברים כדורבנות כתב ב'ספר החינוך' (מצוה שלה) בזה"ל, 'כמה אזהרות וכמה זירוזין שהזהירונו זכרונם לברכה בענין זה שלא להכאיב הבריות בשום דבר ולא לביישם וכו' וראוי להיזהר שאפילו ברמז דבריו לא יהי נשמע חרוף לבני אדם, כי התורה הקפידה הרבה באונאת הדברים, לפי שהוא דבר קשה מאד ללב הבריות, והרבה מבני אדם יקפידו עליהן יותר מן הממון, וכמו שאמרו ז"ל (ב"מ נט.) גדולה אונאת דברים מאונאת ממון, שבאונאת דברים הוא אומר ויראת מאלוקיך וגו'. ואי אפשר לתורה לכתוב כל פרט מהדברים שיש בהן צער לבריות, אלא כל אחד צריך

נבהל ונחרד למראה המחזה - שמא אירע לו או לדעתו משהו... משהבחין המשגיח בפליאתו של התלמיד, אמר לו את דברי ה'יראים' הנ"ל שיש איסור אונאה כשמראה פנים רעות, ומאחר שהמחלה היא בפניו (בשיניים), וחושש הוא שהרואה לא יבין שפניו הרעות הוא מחמת המחלה ל"ע, על כן עומד הוא לפני השפיג"ל לראות כיצד להעמיד פנים שוחקות לכל רואיו.

ז. פעם שהה ילד קטן בחדרו של ה'חזון איש' זי"ע והיה הלה מקפץ ומכרכר כדרך הקטנים, והיה הרעש מפריע לסובבים פנה אליו אחד הנוכחים ופקד עליו שיפסיק מלהשתובב, ואמר לו אם לא תפסיק אספר למלמד שלך... ה'חזון איש' נחרד ואמר לו, הרי יש לילד צער מדברים אלו, ונמצאת עובר על 'לא תונו איש את עמיתו'... (מעשה איש ח"ה עמו' מ).

ח. עפ"ז נתן אחד מצדיקי הדור שליט"א רמז נאה במנהג ישראל להדליק מדורות גדולות בל"ג בעומר לרגל שמחת הרשב"י, שהרי רשב"י הוא בעל המימרא הנ"ל, לכן מראים לכל אחד שיראה בעיניו איך נראה כבשן האש, שידע שעדיף להיכנס לשם מאשר ח"ו לבייש יהודי.

ט. בעלי המוסר דייקו בלשון חז"ל שלא אמרו חייב אדם להפיל עצמו לכבשן האש, אלא נח לו לאדם, והינו טעמא, כי הנה הדבר ברור ופשוט שאם יעמידו בפני אחד שני כבשני אש, אחד גדול הבוער עד לב השמים, ומשנהו כבשן קטן, ויכריחו אותו להיכנס לתוך אחד מהם, שבוודאי נח לו להיכנס לקטן מאשר להפיל עצמו לכבשן הגדול... כך 'נח' לו לאדם להפיל עצמו לכבשן האש בהאי עלמא (אש קטנה) מאשר לשרוף עצמו באש הגדולה והחזקה על ידי שילבין פני חברו ברבים...

י. הנה מובא בגמ' (סנהדרין יא.) שפעם הריח רבינו הקדוש באמצע השיעור ריח של שום, אמר מי שאכל שום יצא, עמד רבי חייא ויצא, עמדו כולן ויצאו, בשחר מצאו רבי שמעון ברבי לרבי חייא, אמר ליה אתה הוא שציערת לאבא, אמר לו לא תהא כזאת בישראל, ומבאר המהרש"א (שם ח"א ד"ה אתה), שרבי שמעון הוכיח את רבי חייא על שיצא כדי שלא לבייש את מי שאכל וגרם לביטול תורה, לפי שלא היה צריך לצאת אלא רק מי שאכל את השום, וענה לו רבי חייא 'ודאי ביטול תורה הוא עון וחטא, אבל לבייש אחד מישראל לא תהא עבירה גדולה בישראל, וטוב לבטל תורה מלבייש בן ישראל'...

מעשה היה לפני כמה שנים באיש נכבד זקן ושבע ימים שהיה משמש כל ימיו כ'בעל תפילה' נפלא בביהכ"נ הסמוך לביתו, והנה עבר האיש 'אירוע מוחי' (סטראק) ל"ע, ומשחזר מעט לעצמו חזר להתפלל בביה"כ - וגם ניגש

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

מעצמו לפני העמוד להתפלל, אך דא עקא, שלרגל מצבו הוא מתבלבל נוראות ובחזרת הש"ץ (במנחה דשב"ק) מתחיל 'אתה אחד' ומיד 'רצה' וכיו"ב, ורבו האנשים שפסקו מחמת כן להתפלל באותו ביהכ"נ, עד שפרצה מריבה נוראה בין המתפללים כדת מה לעשות באיש, הפנו את השאלה להגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, וזו הייתה תשובתו, 'היות שכל חיותו של איש במצב כזה אינו אלא מהתפילה לפני העמוד, והרי התפילה מדרבנן היא, לעומתה לצער איש מישראל הוא מדאורייתא, בוודאי אין לצערו לביישו ולהכלימו, ועליהם לתת לו להתפלל לפני העמוד, אף שכך נראית תפילתו...

פעם ערך הבארון ראטשילד 'קידוש' לכבוד ה'שמחה' שהייתה במעונו, אל הקידוש הוזמנו הרבה מבני ישראל בראשות מאורי וגדולי הדור דאז, ויהי בהיכנסם לאולם הגדול לא מצאו על השולחנות הערוכים רק יין וגביעים לקדש בהם - ולא ידעו כיצד יקדשו, שהרי 'אין קידוש אלא במקום סעודה' (פסחים קא.). כיצד יקדשו מבלי 'מזונות' על השולחן... והנה הופיע הבארון במלוא הודו ותפארתו ולידו ישב הגאון הגדול רבי חיים עוזר זצוק"ל, נטל הבארון את הגביע בידו קידש על היין בברכת בפה"ג, ולאחמ"כ בירך 'בורא מיני מזונות' על הגביע ואכלו. ונתברר לכל כי הגביע הוא בעצמו 'בר אכילה' והוא ה'מזונות' כדי לצאת ידי קידוש במקום סעודה, לאחמ"כ כיבד הבארון את הגר"ע שיקדש על היין, הגר"ע מילא את ה'כוס' נטלו בידו והחל מתעמק במחשבותיו למשך זמן, עד שפתח וקידש עליו, ובירך בורא מיני מזונות על הכוס ואכלו... משיצא שאלוהו מקורביו, ילמדנו רבינו, במה התעמק כשהחזיק בגביע בידו ולא קידש מיד... ענה הגר"ע, נתעוררתי לחשוב כיצד אחזיק מזונות בידי ואקדש על יין, והרי את הפת יש לכסות 'שלא יראה הפת בושנתו' (עיי' א"ח רעא ט) ואף אם ב'מזונות' רבו המנהגים, מ"מ כשהנני אוחזם בידי וודאי יש לחשוש שלא יראו בושנתם, שוב חזרתי לחשוב, אם לא אקדש יתבייש הבארון ראטשילד, על כן אמרתי - מוטב שיראה ה'מזונות' בושנתו ולא ראטשילד (קובץ ישרון שנת תרע"ב).

מעשה נורא שמעתי מאיש חסיד היה, פמ"מ שפתותיו נוטפות מור ה"ה הגה"ח רבי משה רייך ז"ל, מה ששמע מאחיו ששמעו מהמשב"ק של הגה"ק ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש זי"ע והוא היה נוכח בשעת מעשה, עיר גדולה הייתה העיר מונקאטש ומסביבה שכנו עיירות רבות אשר נקראו בשם 'גלילות' מונקאטש. באחד מהגלילות דר 'ראש הקהל' תלמיד חכם שלא אהב את ה'רב' שבעירו, והיה מיצר את צעדיו ורודפו עד חרמה, בין פעולותיו היה נוהג לבוא תמידים כסדרם לפני הגה"ק ה'מנחת אלעזר' זי"ע בעיר מונקאטש והיה מוסר 'מסירות' שונות על אותו הרב. אך המנח"א לא שעה כלל לדבריו והיה פוטר ומשלחו מעל פניו, פעם אחת עזב 'ראש הקהל' את ביתו לכמה ימים, ויהי בדרך חזרתו מצא את משרתו חוזר מאיזה מקום וחבילתו בידו, וישאלוהו מאין בא מע"כ, הראה לו המשרת כי 'בעלת הבית' שלחתו עם 'עוף' לשאול את ה'רב' דשם מה דינו (בדרך כלל היה פוסק בעצמו, אך עתה שלא היה האיש בביתו שלחו לשאול את ה'רב')... כשמוע כן ראה"ק ביקש מאתו להראותו את העוף וירא כי עוף 'טרף' לפניו, וישאל את המשרת - מה 'פסק' לך הרב ויען ויאמר כי הרב הכשירו... שמח ראה"ק על ההזדמנות שנקרתה לפניו, חטף את העוף מידי משרתו ובמקום להיכנס לביתו בפריסת שלום מיהר כנשוך נחש לבית המנח"א, בהגיעו למונקאטש ישב המנח"א יחד עם בית דינו, וראה"ק הציג בפניהם את העוף, כאומר הרי שלך לפניך - עתה תחזה כי צדקו טענותי מכבר השנים, ויאמר הנה עוף זה 'הכשירו' רב פלוני מה דעת הרבנים על כך, מיד נטל המנח"א חתיכת עוף הכניסו לפיו, כראות ראה"ק כי כן, שכל 'התלהבותו' ותבערת אש קודש שבקרב נדחתה על אתר ע"י המנח"א, נשא את רגליו ומיהר לברוח מבית הדין... אחר הדברים האלה, שאלו הרבנים האחרים את המנח"א וכי הרב מכשיר עוף כזה שלכל הדעות הנו 'טרף' ואסור בתכלית האיסור... בטרם כל פלט המנח"א את חתיכת העוף שהייתה בפיו (כי בוודאי לא חישב לאוכלה), ומיד דפק על השולחן בעוז ותעצומות (עד שה'מספר' שעמד אז על הסולם להוציא ספר מארון הספרים באותו חדר נפל ארצה), וזעק מנהמת לבו הטהור און מענשט'ס פלייש איז יא כשר... און מענשט'ס פלייש איז יא כשר... (וכי בשר של בני אדם כן כשר לאכילה) כאומר, הרי ראש הקהל הלזה לא בא כאן אלא לאכול את בשרו של הרב שבעירו הרי זה בוודאי איסור ו'טרף' לנהוג כן... (וביאר שיתכן שהרב נרגש לראות את המשרת של שונאו המובהק בא לשאלו שאלת כשרות העוף ומרוב התרגשות טעה בדבר הלכה, וכי בעבור זה נהרגהו...).

וכאותו מאמר נורא שאמר הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע בלשון הכתוב (תהילים כב ז) 'ואנכי תולעת ולא איש', פירוש, נקל היה עלי לאכול תולעת מאשר 'לאכול' איש... והגם שפשיטא שאיסור אכילת תולעים חמור הוא ביותר אך 'אכילת' אדם חמור שבעתיים...

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

שיכול להעיד בנפשו שלא פגע ביהודי מימיו, ראוי הוא שיבקע הנהר בזכותו ויכול לעבור את הנהר², כי אין ערוך לגדלותו ולרוממותו.

ותהי לרצון תמיד - במעלת התשוקה ורצון לטוב במשנת רשב"י

אדוננו רשב"י אומר בזוה"ק (פרשת תרומה) ולית רעותא טבא דאיתאביד מקמיה מלכא קדישא (אין רצון טוב שנאבד מלפני הקב"ה)³ ובגין כך זכאה איהו מאן דמהרהר הררהורין טבין לגבי מאריה (ולכן, אשרי מי שמחשב מחשבות טובות ורצונו לקיים תורה ומצוה), ואע"ג דלא יכיל

מנלן מתמר' שלא גילתה על יהודה אלא אמרה אם יודה וכו'".

ו'מידה טובה מרובה', כמה גדול שכרו של המונע עצמו מלצער את רעהו, וכמו שמצינו בירושלמי (דמאי פ"א ה"ב) על רבי פנחס בן יאיר שהיה צריך לעבור בנהר גינאי, עמד וציווה למים שיפנו לו את דרכו, ואכן המים נערכו כמו בקריעת ים סוף, ורשב"י עבר את הנהר ביבשה בתוך הים. שאלוהו תלמידיו, האם גם הם ראויים שיתרחש להם אותו הנס והמים יהפכו עבורם לחומה, ענה להם רבי פנחס מאן דידיע בנפשיה דלא אקיל לבר נש מישראל מן יומי יעבור - כל מי

יא. הגה"ק מאוסטראווצא זי"ע היה אומר, שהרבה יש להתבונן בלימוד זה, שאם יהודה לא היה מודה שהוא עשה את המעשה, היו מוציאים להריגה את תמר ושני עובריה - ואף על פי כן העדיפה להפיל עצמה לכבשן האש ולא להלבין ברבים את פני מי שמסכים שיהרגו שלשה נפשות בישראל - בכדי לשמור על כבוד עצמו, היש לך... גדול מזה... ודייקא ממעשה זה למדו חז"ל 'נח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים', כי כ"כ גדול חומרת הדבר...

יב. ידוע המעשה בתלמידו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע, תלמיד זה היה נזהר עד מאד בכבוד הבריות ומימיו לא נגע ולא פגע באיש ישראל, בין בגופו בין בממונו, לימים חלה אותו חסיד ונטה למות, טרם עזבו את העולם בא אליו רבו ובקשה בפיו, שיתן לו תקיעת כף ויתחייב לו שלאחר עלותו השמימה יחזור אל רבו ויספר לו מה עלה בדינו. לאחר פטירתו חזר ובא תלמיד אצל רבו וסיפר לו, הנה בשעה שנפשי יצאה ממני לא הרגשתי צער מיתה כלל, אלא היה נדמה לי שהנני נרדם ושינה יורדת על עיני תנומה על עפעפי, לאחר מכן כשנטלו את גופי והורידוהו על גבי הרצפה כדרכם של מתים, הרגשתי בעצמי שהנה מורידים אותי בכדי לחמם מעט את גופי הקר, ואף בשעה שנטלו ונשאו אותי ללוות את גופי בדרכי האחרונה לא ראיתי זאת כי אם כיציאה בעלמא לשאוף אוויר צח. כך שעד לרגע של סתימת הגולל לא שיערתי כלל שכבר אינני בין החיים. ברגע שנסתם הגולל והבנתי שמת אנכי תיכף רצו מלאכי החבלה להגיע אלי ולעשות בי שמות כי הלא אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. אך מכיוון שמעולם לא פגעתו מאחד מישראל מיהרו מלאכי השרת מלאכי עליון, ולקחו אותי עמם מיד אל עבר מקומי הרם בגן עדן מקדם. עד כדי כך גדלה מעלתו של זה הנזהר בכבוד אנשים מישראל.

יג. וראה נא בגודל חשיבות הרצון והתשוקה, במעשה שיסופר מחבר פיוט הקדוש 'בר יוחאי', הלוא הוא הגה"ק המקובל האלוקי רבי שמעון לביא זי"ע (נלב"ע בשנת שמ"ה, לפני כמעט 440 שנה), וכפי המובא ב'שם הגדולים' להחיד"א ובהקדמה לספרו הק' 'כתם פז', מתחילה היה מקום מגוריו בעיר פאס שבמדינת מרוקו, לקראת סיום כתיבת חיבורו היתה לו תשוקה עזה וגדולה לעלות להשתקע בארה"ק ושם לכתוב ולסיים את חיבורו, ועל הכל נכסוף נכספה נפשו הטהורה לעלות ולראות ולהשתטח על ציונו הק' של רשב"י באתרא קדישא מירון, ואכן, הר"ש יצא לדרכו לארץ הקודש, בדרכו עבר דרך העיר טריפולי שבמדינת לוב, ומצא שם קהילה קטנה בכמות, ורובם עמי הארץ גמורים... דוגמא לדבר, שמצאם מתפללים בליל שב"ק תפילת ערבית של חול מחוסר ידיעה שה'שמונה עשרה' של שבת שונה משל חול, ונמלך בעצמו, כי הגם שרצונו כביר לעלות לארה"ק, אך עדיף יותר שישאר שמה ללמדם תורה ומצוות, ולגודל תשוקתו וגעגועיו העזים לרשב"י חיבר את הזמר הקדוש בר יוחאי, ומשם נתפשט בהמשך הדורות לכל תפוצות ישראל.

בינו והתבוננו, אותו צדיק לא זכה להיות באתרא קדישא מירון, אך באמת אין לך כמעט רגע שאינו במירון... בכל יום ובכל עת אנשים מזמרים ברגשי קודש את פיוטו הקדוש [וכבר כתב ב'סידור בית רחל' להגה"ק רבי נפתלי כ"ץ זי"ע, שיש בשירת הזמר 'בר יוחאי' סגולה נפלא להארת הנשמה (ומבאר שם עפ"י דרכו) ומבואר שם דהיינו גם למי שאינו מבין ומשיג בסודות הזמר]. ללמדנו כוחם של געגועים וכיסופי קודש, הן בכלל - כל אשר בו תשוקה רוחנית

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

למעבר לזו (ואע"ג שאינו יכול לעשותם בפועל) קוב"ה סליק ליה רעותא כאילו עביד (הקב"ה מעלה עליו כאילו עשאו בפועל). ולמדנו שאין רצון טוב ותשוקה טובה, ההולכים לאברון, אלא הכל יבא בחשבון ונחשב כמו שעשה בפועל.¹

אמור מעתה, כי יש כאן כדי חיותנו² - 'חיוק' אדיר לבני דורנו דור אחרון, אשר 'לעשות' אין בדינו הרבה, אבל רצון ותשוקה - בעירת אש קודש - יש ויש בדינו, וכמו שאומרים בשם הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע במאמר הנודע ש'אין דבר העומד בפני הרצון'

לעשות רצונו בלבב שלם שאותה התשוקה תרומם אותו ויזכה שתתמלא משאלת לבבו, וגם בפרט, מי שאינו זוכה לעלות לאת"ק מירון, אם משתוקק לאורו הקדוש של רשב"י, אזי הגעגועים ימשיכו את 'רשב"י' אליו... יד. וראה בגודל מעלת ה'תשוקה' והגעועין, ב'שפת אמת' (אמור תרל"ו) כי בן המלך הסמוך על שולחן אביו בתוככי ארמון המלוכה יש לו כל טוב שבעולם, כי כלום חסר מבית המלך, אבל דבר אחד חסר לו, והוא: הגעגועין' למלך, ואת הדבר היקר הזה יש רק למי ש'רחוק' משולחן המלך, ומביא מקור לדבריו מדברי רשב"י באידרא. ובזה מבאר את דברי המשנה 'יפה שעה אחת בתשובה בעולם השנה, יותר מכל חיי העולם הבא', כי באמת הרצון והתשוקה הוא הדבר שאין להשיגו בעולם הבא כמו בעולם הזה (ולכן 'יפה' בעולם הזה יותר), כמשל בן המלך שמתגעגע לחזור לבית אביו, וכאשר חכמים הגידו כי זה היה כל המבוקש בשליחות נשמת האדם לעולם הזה כדי להרבות התשוקה בלב האדם להתדבק בשורשו.

וכן אמר הרה"ק בעל התניא זי"ע (מאמרי אדהו"ז כתובים שה"ש) לשבח את מעלת התשוקה, וז"ל, על דרך משל, בן מלך כשהוא אצל אביו המלך לא שייך לומר שיהיה אז 'משתוקק' אל אביו, אבל כשנתרחק מאביו המלך אזי נכספה וגם כלתה נפשו אל אביו. וכך נאמר בירמיה זכרו את ה' מרחוק - מרחוק דוקא אזי תגדל התשוקה. וכמ"ש 'צמאה נפשי בארץ ציה' דוקא, מתי אבא ואראה, מכלל שעדיין לא בא כו' ואז כמה לך בשוי (בשר"י אותיות רשב"י).

טו. סיפר כ"ק אדמו"ר מטאלנא שליט"א (ל"ג בעומר תשס"ד) פ"א זכיתי להיות אצל ה'בית ישראל' בפארטאגס (לפנות בוקר) בל"ג בעומר באחת משנותיו האחרונות, ואמר לי, מסתמא תשב עם הבחורים בישיבת סוכטשוב לסעודה לכבוד ל"ג בעומר, ושאלני מה בדעתי לומר להם, שתקתי - ברצותי לשמוע דבריו. נענה הבית ישראל ואמר, יש זמר שחיבר ה'בן איש חי', והוסיף שהבן איש חי היה מהאנשים הקדושים ביותר בעולם, והוא אומר שם 'תורתו מגן לנו הוא ימליץ טוב בעדנו', ועל איזה 'תורה' מדבר שהיא מגן לנו, וביאר הרבי ה'בית ישראל', שהנה איתא בגמ' (שבת קל"ח:) 'כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל וכו', רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר (דברים לא כא) כי לא תשכח מפי זרעו, וביאר בזה, כי אכן באמת היתה עתידה תורה להשתכח מישראל מקושי הגלות והשעבוד, ורק 'זעקתו' של רשב"י ח"ו שתשכח תורה מישראל - היא המקיימת ומחזיקה את התורה בישראל במשך כל שנות הגלות הקשות והאימות, ועל כך זימר בקדשו הבן איש חי תורתו מגן לנו, שבזכות אותה צעקה זכינו לתורה הקדושה בכל עת שאותה תורה שאמר אז בשעתו היא מגינה ומשמרת עלינו מכל רע, ע"כ. והיינו שכל חיותנו היום היא רק מאותה זעקה של רשב"י - ח"ו שתשכח תורה מישראל.

ואפשר לומר בביאור הדברים, שדייקא רשב"י הוא שזעק ח"ו שתשתכח תורה מישראל, כי רשב"י לשיטתו במה שאמר בזה"ק ולית רעותא טבא דאיתאביד מקמיה מלכא קדישא, ועד כמה חשוב לפני המקום השתוקקות היהודי לעשות רצון אביו שבשמים ואפילו אם לא עלתה בידו, על כן הוא אשר דיבר ח"ו שתשתכח תורה מישראל, כי אף בדורות האחרונים, כשהנסיונות קשים ומרים, אך עדיין בדינו לרצות ולהשתוקק, והיא שעמדה לאבותינו ולנו... משל לאחד שנפל מראש הגג של בניין בן מאה קומות, אלו שעמדו למעלה אמרו מתוך יאוש - וודאי ימות זה הנופל, אין שום מציאות בעולם שהלה יותר בחיים לאחר נפילה כזאת, עד שבא אחד שעמד בקומה השניה והכריז - לא אתן לו למות, אלא אושיט ידי ואתפוס אותו לכל ייחבט בקרקע. כיו"ב, חכמים ראו ברוח קדשם את הירידה בתר ירידה שתשרור בדור אחרון, עד שאמרו שלפי המצב החשוך והנורא אין שום דרך שלא שתשתכח תורה, הכריז רשב"י ח"ו שתשתכח תורה מישראל, אלא אני אושיט להם יד, כל מי שיאחז בי ובכוחי ינצל, אתן כח לבני דור האחרון, כי יכול אני לפטור את כל העולם כולו.

אמור מעתה, מהו הכח שרשב"י נותן לנו, זה ה'אש' - ע"י תבערת הלב לה' ולתורתו אכן נוכל להחזיק מעמד אף בנפילה ממאה קומות ונוכל עמוד בס"ד. והלימוד פשוט, גם מי ששבור בקרבו לגמרי, ונדמה לו שכבר נפל (עכ"פ

מי, כי ברור שעל הבריא לבוא אל החולה לבקרו, אף אם הוא חשוב יותר מהחולה). והנה, ידוע שיש כביכול מחלוקת בין קוב"ה לכנסת ישראל, הקב"ה אומר 'שובו אלי ואשובה אליכם' (מלאכי ג ז) - שתחילה יקדימו בני ישראל איתערותא דלתתא וישובו בתשובה, ורק אז אשובה אליכם. אולם בני ישראל אומרים 'השיבנו ה' אליך ונשובה' (איכה ה כא) - שהקב"ה יפתח תחילה ויקרב אותנו, ואז 'נשובה'. מעתה יש לפרש, שזהו שנאמר 'אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני', שאף שהקב"ה אומר שובו אלי תחילה, אך הוא עצמו פסק שישעיה צריך לבקר את החולה, ועל דרך זה מאחר שחולת אהבה אני - אם כן הקב"ה צריך לבוא ולבקר את החולה¹⁰... וללמדנו, שככל שיהיה האדם יותר חולת אהבה כך יתקרב אליו הקב"ה ביותר".

כי אכן פעמים הרבה אנום האדם שלא לעשותה בפועל, אבל אין כל 'מעכב' ועומד בפני האדם מלהיות 'רוצה' בטוב.

וכבר הבאנו מאמר נורא שכתב הגה"ק רבי אליהו הכהן מאיזמיר זי"ע בעל 'שבט מוסר' (תהילות ה' מזמור נא) לפרש מה שנאמר (שה"ש ה ח) 'אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני', שהנה איתא בגמ' (ברכות י.) שנחלקו חזקיהו המלך וישעיהו הנביא מי צריך לבוא אל מי, חזקיהו אמר שמאחר שהוא מלך על כן צריך ישעיהו לכבד את ה'מלכות' ולבוא אליו, ואילו ישעיהו טען שכבוד נביא עדיף, מה עשה הקב"ה, הביא יסורים על חזקיהו ואמר לו לישעיהו לך ובקר את החולה (ושוב אין כאן ענין של מי צריך 'לכבד' את

ב'נפש') ממאה קומות, ומעתה נשאר לו רק להזמין 'חברא קדישא', אומר לו רשב"י אני מושיט לך יד להחיותך, ובתנאי שתבעיר בעצמך 'רצון' לטוב.

מעתה יתבאר היטב מנהג ישראל תורה לעשות 'הדלקות' לכבוד התנ"א רשב"י, ולא מצינו כיוצא בדבר אצל שאר תנאים ואמוראים, כי מאחר שרשב"י גילה לנו שכל רצון ותשוקה חשוב עד מאד - אל תאמר מה עשה האיש, הרי לא עשה מאומה, רק רצה... לא ולא, כי רצון זו ותבערת לבו היא הנחשבת כלפי שמיא כמו שעשה מעשה, לכן מדליקים מזורות - כי היא מראה על תבערת הלב באש התשוקה להיות טוב - שהרי התשוקה כשהיא כהוגן היא מבערת אש קדוש בלב המשתוקק.

זאת ועוד, צא ולמד מדרכו של עולם, שכל משקה שיש בו אלכוהול, אינו נקפא אפילו בפריזער (מקפיא) החזק ביותר, כי האף אומנם שמדפנות הפריזער נושבות רוחות כפור קרירות וקרח, הרי ה'אש' - האלכוהול שבקרבו, אינה נותנת לרוח הקור לשלוט עליו, כשיבעיר האדם בקרבו 'אש קודש' לכל דבר שבקדושה, לא ישלטו עליו רוחות זרות אפילו בכפור הגדול שבעולם... (בוודאי, מוזהר ועומד כל איש מישראל שלא לשהות בסביבה של קרירות ח"ו אבל בא לומר בדרך כלל, שבכל עת יבעיר לבו לטוב, ועי"ז יהיה שמור מכל רע הבא סביבו), ולזה מדליקים 'הדלקות' לרמז כי רק כך ע"י תבערת אש קודש נוכל לשמור שלא תשתכח תורה מישראל, דוגמת האלכוהול שלעולם אינו מתפעל מה'קרירות' השוררת מסביבו. טז. אגב אורחא, ודבר בעיתו מה טוב, להסמיך כאן מאמר נורא הוד שאמר הגה"ק בעל ה'ויחי יוסף' מפאפא זי"ע, שהנה כה אמר רשב"י 'דרכו של איש לחזר על אשה ואין דרכה של אשה לחזר על איש' (קידושין ב:), ונרמז כאן כי 'איש' היינו הקב"ה, וכדכתיב (שמות טו ג) 'ה' איש מלחמה', ו'אשה' היינו כנסת ישראל - כלה קרואה בנעימה, ורשב"י ממליץ טוב בעדנו, כי דרכו של איש זה הקב"ה לחזר אחרי אשה זו כנסת ישראל, ולא אנחנו נצטרך לחזר אחריו, ובזה מכריע רשב"י בויכוח אם שובו אלי תחילה או השיבנו ה' תחילה - שאכן תחילה צריך להיות השיבנו אליך... על כן 'להלכה' צריך הקב"ה להשיב אותנו אליו תחילה, מעתה יומתק לנו היטב לשון הפייטן 'טוב ומיטיב הדרש לנו בהילולא דבר יוחאי', כי ביום זה אנו אומרים הלכתא כוותיה דרשב"י, והשיבנו ה' אליך ונשובה... יז. בהלכות שבת (או"ח שט א) נפסק שכאשר 'תינוק' (ילד) מחזיק אבן שהיא מוקצה אסור לאביו להגביהו, מחמת שיש ביד הבן חפץ של 'מוקצה', ומי"מ אם הבן מתגעגע לאביו מותר לאביו להגביהו. אף אנו נדע לדידן, גם אם ח"ו יש בקרבנו לב אבן - לב טיפש ונשחץ - והרי הוא נחשב כמוקצה מחמת (מיאוס, או שאר ענינים)... וכביכול נחשבים כאותו 'תינוק' שהאבן בידו שאסור להגביהו, מכל מקום אם נעורר בקרבנו געגועים, רצון ותשוקה להתקרב אל ה', הרי אבינו שבשמים יגביה אותנו משם, ויסייע בעדנו לצאת מהסכך, לעלות ולהתעלות מעמקי הבוץ. כמו"כ ניתן ליאמר בדרך תפילה כלפי שמיא, אבינו שבשמים, אף יש בקרבנו לב טיפש ונשחץ - מוקצה מחמת... אנא ראה נא כי עם כל זאת הרי נפשנו חולת אהבתך, חפצים אנו בקרבתך, על כן אנא החזק בנו אל תרף, והגביה אותנו ממעמקים, על הררי טובה וברכה ברוח ובגשם.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

הילולא - שמחתו הגדולה של רשב"י בהאי יומא קדישא
עת שמחה היום לנו - ביום המאיר ובא - יום ל"ג
בעומר^י, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו,
וכמו שכתב ה'חיד"א' (מורה באצבע אות רכג) 'רבה בשמחה
לכבוד רשב"י זי"ע, כי הוא יומא דהילולא דיליה, ונודע

מרצונו שישמחו ביום זה^ט, כידוע ממעשה מהר"א הלוי
זלה"ה^י ומעשים אחרים אשר שמענו ונדעם משום רבנן
קדישי, ויש מי שנהג לעשות לימוד בליל ל"ג לעומר
בי עשרה ללמוד שבחי רשב"י המפורים בזוהר ואידרא
זוטא, והוא מנהג יפה^{כא}.

יח. בטרם כל שיח בעניינא דהאי יומא רבא נביא מאמר נפלא שהיה אומר הרה"ק מסאטמאר זי"ע, על דברי
ה'הגדה' (מובא ב'הגדה' שלו) בענין ה'ארבעה בנינים', כי הבן השלישי המוזכר בהגדות שלנו הוא תם מה הוא אומר,
ואילו בתלמוד ירושלמי מובא על הבן השלישי - טיפש מה הוא אומר, ולכאורה תמוה הוא, מה חטא ופשע זה
ה'תם' עד שהירושלמי מכנה אותו בתואר 'טיפש', והרי כל חסרונו של ה'תם' אינו אלא שאינו 'חכם' אבל על מה
ולמה יקראוהו טיפש... אלא כי חז"ל אמרו על אוריה של ארץ הקודש 'אוריא דא"י מחכים' (ב"ב קנח:), ואם זה ה'תם'
יושב בארה"ק ועדיין נשאר בתמותו, ולא החכים במאומה, ולא ניצל את ההזדמנות להחכים, בע"כ שאינו אלא
טיפש גדול ונורא... ע"כ בתלמוד ירושלמי שנכתב בארץ ישראל, נזכר הבן השלישי בתואר 'טיפש' ולא רק תם
גרידא כי שם המקום להחכים וזה הבן לא החכים...

ומספר הגאון הגדול רבי געציל בערקאוויטש דומ"ץ קרית יואל שליט"א, באחת השנים בימי בחרותי זכיתי להמנות
על היחידים (7-6 בחורים מצוינים) שהסבו אצל הרבי בשולחן ה'סדר', בעת אמירת ההגדה 'תם מה הוא אומר' חזר
הרבי על ווארט זה, והוסיף לומר, כששהיתי בארץ הקודש בקרתי פעם בבית החזו"א, ואמרתי לפניו ווארט זה,
ונהנה ממנו מאד עד שחזר אלי 'גריס' (דרישת שלום) שהחזו"א חוזר על ווארט זה בפני אחרים.

ועומק ה'נקודה' במאמר יקר זה הוא ללמדנו יסוד גדול, כי הנמצא במקום קדוש ונשגב, או בזמן גבוה ונשגב -
(חגים ומועדים, ימי הספירה, ל"ג בעומר וכו', או בענין ה'מקום' באת"ק מירון וכו'), אם לא ישכיל לקנות אז לעצמו קנייני נצח, לקחת
עצמו לידיים, אלא ישאר על מעמדו, ויניח להזדמנות פז לחלוף ולחמוק מתחת ידו (ער וועט פארוואסערן די געלעגנהייט)
אין זה נחשב רק לחסרון חכמה או ל'תמות', רק הוא טיפש גדול ונורא. כי כשנותנים לאדם הזדמנות להשקיע מעט
ולהפוך למליונר והוא מתעצל וממשיך לשכב על משכבו או להתעסק בשטותים אין לך טפשות גדולה ונראה מזה...
ועל דרך שאמרו חז"ל (חגיגה ג:) איזהו שוטה זה המאבד מה שנותנים לו...

יט. הנה הרה"ק ה'תכלת מרדכי' מבערז'אן זי"ע ביאר בדברי רש"י (בראשית כא ו) על הפסוק 'ותאמר שרה צחוק עשה
לי אלוקים כל השומע יצחק לי' - 'הרבה עקרות נפקדו עמה, הרבה חולים נתרפאו בו ביום וכו' ורב שחוק
היה בעולם', ולכאורה צריך ביאור לשם מה נעשה נס זה, אלא, כי אברהם ושרה לזפות מידותיהם כעצם השמים
לטהור לא היו יכולים לשמוח בלידת בנם יחידם לעת זקנותם בשעה שיש בעולם הרבה עקרות והרבה חולים... על
כן פקד הקב"ה את כל העקרות וריפא את כל החולים - ורב שחוק בעולם, וכל זה בכדי שיוכלו אברהם ושרה
לשמוח בשמחתם בהולדת יצחק.

לדין ייאמר הנה בהגיע 'יומא דהילולא' של רשב"י (פירוש תיבת הילולא היינו 'שמחה'), כיצד יוכל הצדיק לשמוח ביומו
הגדול בשעה שבני ישראל נאנחים ונאנקים איש איש בנגעו ומכאובו, ממילא כביכול מוכרח הקב"ה לרפא את
החולים, לפקוד העקרות, להמציא זיווגים, למלא אסמינו שבע וכו', ורב שחוק בעולם - ורק כך יוכל גם הצדיק
לשמוח ביום שמחתו... על כן הבה נשמחה בהאי יומא דהילולא ל"ג בעומר, כי בו יקויים בנו רב שחוק בעולם...

כ. מעשה זה הביאו הרה"ק רבי חיים וויטאל זי"ע (שער הכוונות דרוש ו' ענין ל"ג לעומר) שהעיד הרב אברהם הלוי זי"ע
שהיה רגיל לומר בכל יום בתפילת המנחה 'נחם את אבלי ציון' בהתאבלו על ירושלים, ואף ביום ל"ג בעומר
בהיותו על ציון הרשב"י אמר בתפילתו 'נחם', לאחר שגמר תפילת 'שמונה עשרה', אמר לו האריז"ל, ראיתי בהקיץ
את רשב"י עומד על קברו וציווני לשאלך מדוע הנך משבית את שמחתו הגדולה ואומר נחם ביום זה מכובד (לא
עבר חודש ימים ואחד מבניו מת על פניו ל"ע). ומכלל לאו נשמע הן, כמה שמחה יש לפני רשב"י כשאנו שמחים ביומו הגדול.

ואם כי אותו מעשה היה באתרא קדישא מירון בציון הרשב"י, אך ממה שהביאו ה'חיד"א' יש ללמוד שאין
הדברים אמורים דייקא באתריה דמר, אלא רצונו של רבי שמעון לשמוח בחדוותא דיליה בכל אתר ואתר.

כא. הרה"ק ה'חתם סופר' זצ"ל היה נוהג (וכן נהג בעל האמרי אש, הובא בזכרון יהודא) שבימי ספירת העומר היה מוסר
שיעור לפני תלמידיו בישיבה במסכת שבועות, וכל יום למדו דף אחד (עיין בשו"ת חת"ס אה"ע סימן ק בד"ה ותשו'

קבור אצלם. עמדו בני ציפרי ומקלות בידיהם מחד גיסא, ובני מירון עמדו וצווחו מאידך גיסא שהם רוצים את רשב"י אצלם, אדהכי והכי התרוממה המיטה באוויר ואש לחכה סביבותיה, והלכה המיטה בעצמה למקום מנוחתה באת"ק מירון, באותה שעה יצתה בת קול ואמרה 'עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון' (בואו, האספו לשמוח בשמחת הרשב"י).

על מעשה זה כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זי"ע (הילולא דרשב"י) שללא כל ספק, בראותנו את השמחה הגדולה שיש על ציון הקודש, ברור לנו שעד עצם היום הזה בכל ל"ג בעומר נכנסת אותה בת קול בלבו של כל יהודי, להיות עולין ומתכנשין למקום מנוחת קדשו דרשב"י, ולשמוח בשמחת פני האדון ה' ביום שמחתו.

ומילתא דפשיטא לכל בר דעת שעיקר כוונת אותה 'בת קול' היא שיתחברו ויתקשרו בקשר איתן לרשב"י ולתורתו²², מתוך שמחה גדולה ועצומה בהילולא דרשב"י, וכך מכריז רשב"י ואומר לכל אחינו בני ישראל בכל מקום שהם, 'אתכנשו' בלבבכם להילולא דידי, ועי"ז²³ תוכלו להמשיך שפע רב בכל העולמות²⁴.

ועד היכן הדברים מגיעים יש ללמוד ממה שכתב ב'שו"ת מהרי"ל' (החדשות, סימן קד) על דבר שאלה שנשאל אודות מי שאסור לו לאכול חוץ לביתו רק בסעודת מצוה (מחמת נדר שנדר), ושאל השואל מה נחשב סעודת מצוה. השיב מהרי"ל וז"ל, וסעודת מצוה היא בעל ברית, מילה ופדיון הבן, וסיום מסכתא, וכל היכא דנהנה מסעודת ת"ח כאילו נהנה מזיו שכינה כמו שדרשו רבותינו ז"ל מסעודת יתרו (ברכות סד). הילבך ל"ג בעומר נמי סעודת מצוה הוי, עכ"ל. הרי לך להדיא ש'סעודה' זו היא סעודת הרשב"י, וכאילו נהנה מזיו השכינה [ופשיטא ואין צריך לומר שדברי מהרי"ל שנאמרו כתשובה להלכה למעשה לא נאמרו לסעודה באת"ק מירון דייקא... אלא לסעודה שנערכה בחו"ל].

אתכנשו להילולא דרבי שמעון - להתחבר ולהתקשר לרשב"י מסופר בזה"ק (האוינו אידר"ז רצו): כל סדר הלוייתו של רשב"י (עיי' ספר 'נחוח דרשב"י' מערכת ד'), דבשעה שליוו בית ישראל את מיטתו דרשב"י, עברו ליד הכפר 'ציפרי' הסמוכה למירון. ובני 'ציפרי' לא הניחו לנושאי המיטה לעבור ממקומם, מכיוון שרצו שרשב"י יהיה

הרשב"א שכתב בזה"ל ובכל שנה בלמדי שבועות עם התלמידים אמרתי ק' זה...), וכיון שיש מ"ט דפים סיימו את המסכתא בחג השבועות [ויש הלומדים מסכת סוטה, שגם בה יש מ"ט דפים], וביום ל"ג לימד דף ל"ד [כי כל מסכתא מתחילה בדף ב', כנודע] וכאשר הגיע לדברי הגמרא בעמוד ב' 'רבי שמעון אומר... מחכו עלה במערבא', הסביר ואמר בדרך רמז, שבמערבא - זה ארץ ישראל 'מחכו' מלשון שמחה בדברי רבי שמעון, לרמז על השמחה בל"ג בעומר מחמת הילולא דרשב"י (הובא בבני שלשים וילקט יוסף אות קפב).

כב. ראה נא בנוהג שבעולם, מעמידים בכל ארץ ועיר בניין גדול שמשם מעבירים את זרם החשמל (עלקטריק) והנה אפשר שיעמוד אדם בסמוך ממש לאותו הבניין וחשכה לו, לעומתו יש המקבלים 'אורה' אף במרחק גדול מאד, וההפרש ביניהם, כי הללו התחברו לאותו זרם ב'חוטים' ועבותות (חוטי חשמל) ע"כ יש בבינתם אורה ושמחה.. והנמשל, אם 'יתחבר' לרשב"י ב'חבל' של אותה קבלה טובה, ויהא קשור בו ב'קשר של קיימא' - אזי תאיר לו זכותו וכוחו דרשב"י למרחק מרחקים...

באופן אחר אמרו, יכול אדם למשוך לביתו חוטים מחברת החשמל, אך בכדי שיוכל לקבל מהם זרם חשמל ולהינות מהאור, מהחימום וכו', נדרש ממנו דבר אחד - לחתום על 'הוראת קבע' לאותה חברה... כג. רמז נפלא נתן לנו אחד מצדיקי הדור שליט"א כי הנה בליל מאיר זה מאיר לנו 'אור זרוע לצדיק' (תהלים צא יא), ראה שהפסוק מדמה את אורו של הצדיק ל'זרע' הנזרע, כמו שהזרע אחרי הכנסו לאדמה יש להמשיך לטפל בו, להשקותו וכו' וכך יצא ממנו פרי טוב או פרח וצמח מפואר, כך אורו של הצדיק נזרע בתוכנו, אבל כעת עלינו לטפל בענין, להשקותו ולהשקיע בו להכניס את האור הגדול בקרבנו, ואז יציץ ויגמול שקדים ופירות טובים. פעם אחת בערב שב"ק (שנת תרס"א) בעיצומם של ההכנות לשבת קודש פרצה שריפה גדולה בעיר גור ונשרפו כל בתי העץ, לקראת ש"ק עבר השפת אמת זי"ע לשהות באופן זמני (ארעי) באחד מבתי האבן הבודדים שנתרו לפליטה בעיירה, ולמעשה עקב חוסר הזמן והמהומה הגדולה נמצא שהמרק שהוגש לפני הרבי בסעודת ליל שבת היה קר, התבטא אז השפ"א בפליאה אזא גרויסע פייער און די יוהך איז קאלט (אש גדולה כזו והמרק קר...) ושיחת תלמידי חכמים

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

והדרך הנכונה להתחבר לרשב"י הוא על ידי האמונה בזכותא דרשב"י, והלימוד בתורתו הק' י"ה שהיא מגן לנו בכוחו דרשב"י (וכדלהלן), והתפילות והתחנונים ומאירת עיננוי, וההליכה בדרכיו הק', וכמאמר רשב"י

צריכין לימוד, יש שביארו שהשפ"א רצה להדגיש שיתכן שתהיה אש גדולה מאד מסביב 'ארום און ארום', אבל כל זמן שהאדם לא יכניס האש תחת קדירתו לא יתחמם תבשילו כלל, אלא ישאר בקרירותו, וכדי שיתחמם צריך האדם לקשר את תבשילו עם האש הגדולה ורק אז יזכה להתחמם כראוי.

ולדין ייאמר, כל אחד ואחד רוצה לקבל השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות מהאש והאור של (הדלקת) רשב"י, אבל בכדי לקבל ההשפעה והחמימות, צריך להמשיך את האש אל תוכו, על ידי ש'יתחבר' אל אש הקודש של הרשב"י, ובאמת זהו כח הנפלא שברא הקב"ה בטבע האש שכל מה שנדרשת מן האדם הוא רק פעולה אחת קטנה להדליק 'ניצוץ קטן' ואז מאליו מתרבה ומתגדל האש לשלהבת גדולה דכח אחר מעורב בו, כך גם כאן בניצוץ אחד תתלבה כל האש לטוב לו כל הימים.

כד. והיות ובהאי שתא נבצר מרבבות אלפי ישראל לעלות ולראות לאתרא קדישא מירון, ולהתפלל בציונו הק' כמנהג ישראל לדורותיהם, על כן שומה עלינו לזכור 'כללי דאורייתא' - לדעת 'תורת מעשה ועבודת היום' (הדברים מבוארים בהרחבה גדולה יותר כל אחד במקומו, וכאן נביא בקיצור).

יסוד ותחילה שי לזכור כי הא-ב של איש יהודי להאמין שהכל מאת ה' בהשגחה פרטית הן על הכלל הן על הפרט, להיטיב לכל אחד בהטבה הכי מופלאת, ורק השי"ת המכין מצעדי גבר יודע אל נכון מה טובתו של כל אחד ואחד, ויתחזק באמונה שלימה ולהיות בשמחה גדולה, וכלשון החיד"א ונדע מרצונו שישמחו ביום זה.

ומאחר ש'עת רצון היום לנו', כי יום זה גדול וקדוש הוא לפניך, ממילא אל 'עביר' אותו כמו שאר ימות החול... (ולא יסתפק באמירת כמה פרקי תהילים 'לצאת ידי חובה' ותו לא...), אלא ירבה ב'עסק' בהילולא דרשב"י ככל שיותר, וידע שבכל רגע ורגע ש'מתחבר' להילולא קדישא הרי הוא קונה לעצמו אוצרות מלכים לאין שיעור, ובל יהיה מהשוטים המאבדים מה שנותנים להם [וכבר מובא בספרי קורות הימים מלפני כמאה וחמישים שנה על מנהג אנשי ירושלים שלא היה ביכולת כל יחיד ויחיד ליסע לאת"ק מירון כיצד 'חגגו' ושמחו והתפללו כל יום ל"ג בעומר עד לאחר ששקעה חמה של ליל ל"ד].

על כן, יראה להסב בסעודות ואסיפת מרעים הנערכים לכבוד הילולא דרשב"י, בם יעסקו בשירות ותשבחות למלך א-ל חי וקיים, ובשבחי הרשב"י, וכבר מילתנו אמורה בדברי המהרי"ל שאמר הילכך ל"ג בעומר נמי סעודת מצוה הוי. וכמובן שירבה גם בעסק התורה - וילמד מאמרי רשב"י בנגלה ובנסתר, איש איש כפי מיסת ידו, ובזה נחשב כמי שהשתטח בפועל ממש על הציון הק'. ויקבל על עצמו קבלה טובה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, ואז יעמוד בתפילה וישפוך לבבו לפני אדון כל (ואשרי מי שזוכה לסיים כל ספר התהילים מרישא ועד סיפא), ובעז"ה יזכה להיפקד בדבר ישועה ורחמים, למלאות כל משאלות לבבו במידה טובה עד בלי די.

וכך כתב הגה"ק ה'בן איש חי' זי"ע (בספר הילולא רבא) ע"כ נהגו ישראל קדושים ללכת יום זה למירון אשר שם קבור התנא הק' רשב"י זיע"א ורבי אלעזר בנו זיע"א, ושם ילמדו בשמחה רבה את האידרא זוטא ושבחים של אדונינו הרשב"י זיע"א, וישישו וישמחו בשמחה של מצוה. ושארית ישראל הרחוקים מן המקום ההוא יתאספו יחד החרדים על דבר ה', בלילה או ביום ללמוד בשמחה האידרא ושבחי אדונינו הרשב"י זיע"א. אשריכם ישראל כמה חביבות המצוות עליכם, אשריכם העוסקים בליל זה בתורתו של התנא הקדוש ובשבחיו העצומים בשמחה ובטוב לבב, דבר בעיתו מה טוב.

ומובא בשם ספר ליקוטי תורה להאריז"ל זי"ע, וז"ל, ראוי הוא שביזמא דהילולא יאמרו 'בבית מדרשא' מהנהו מילי מעלייתא דקאמרי, ועי"ז ידובבו שפתותיהם להמליץ טוב על המזכירים לפני שוכן מרומים.

כה. וכדאיתא בגמרא (יבמות זז). 'אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב אגורה באהלך עולמים וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים אלא אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של עולם יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רשב"י כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפי בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר'. וביאר ב'יערות דבש' (ח"ב דרוש ז) וז"ל. כשאומרים דבר שמועה מפיו אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים, ועומדת שם וכו', ולכך שפיר אמרינן שדוד המלך דר בב' עולמות, א. בעולם הנצחי, ב. בזה העולם - בלומדים האומרים דבר שמועה מפיו, עכ"ל. והיינו שעל ידי שעוסק במאמרי רשב"י זוכה הוא שרשב"י בעצמו יבוא להתחבר עמו ולשכון בו בשעה שמזכיר את מאמריו ומדובב את שפתיו.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

ג

בעצמו 'שנו מידותי' (גיטין סו.)^כ, ועל כולנה, כאשר מקבל עצמו קבלה טובה^כ להתחזק בעבודתו ית"ש^כ, שע"ז הרי הוא כנותן 'דורון' לרשב"י בזמא דהילולא דיליה. מופלא רום מעלה, והוא 'יומו של רשב"י' כמו האי יומא ברשותי קיימא - יומא דרשב"י יום 'ל"ג בעומר' - יום קדוש ונורא הוא, המאיר באור

בספר אור החמה למוהר"א אזולאי זיע"א (זקנו של החיד"א) כתב בשם מהר"א גאלאנטי זיע"א דכאשר עוסקים בתורת רשב"י (האידרא), הוא בא מגן עדן מעוטר כמלך מעוטר בעטרותיו, ובא ויושב בראשו (הובא ב'שבחין דרשב"י). עוד אמר רשב"י במדרש תנחומא (כי תשא א) על הפסוק (קהלת ה יא) 'מתוקה שנת העובד אם מעט אם הרבה יאכל והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון'... בעשירי תורה אני מדבר ולא בעשירי ממון, כיצד היה אדם גדול ועשיר בתורה למד תלמידים הרבה ורבי תורה ברבים ושבע מן התורה, אף על פי שהוא מת אין התלמידים שהעמיד מניחין לו לישון, אלא יושבין ועוסקין תלמידיו בתורה ובתלמוד ובהלכה ואגדות ואומרים תלמידיו הלכות ושמועות משמו ומזכירין שמו בכל שעה ואין מניחין אותו לישון בקבר, וכן אמר רשב"ל אמר רבי עקיבא וכן אמר רשב"י, אין תלמידיו מניחין אותו לישון בקבר שנאמר (שה"ש יז) 'דובב שפתי ישנים', הוי 'השבע לעשיר איננו מניח לו לישון', עכ"ל.

וכתב ב'ספר חסידים' (סי' רכד) וכל האומר דבר שמועה מפיהם, הם מתפללים עליו שם, ומליצים טובה עליו. כו. סיפר בעל המעשה, אשר היה שקוע עד צווארו בחובות גדולים ל"ע, ולפני כמה שנים בל"ג בעומר תשע"ט, בהיותו באת"ק מירון בדרך העולה לציון הק' חשב לעצמו כי מן הראוי שיקבל על עצמו ללמוד זוה"ק, ואכן, אחר ששפך ליבו ב'מערה' ב'תחנונים' ידבר רש' קיבל על עצמו ללמוד סכום גדול (720) של דפי הזוה"ק (לפי הוצאת הדפוס של מתוק מדבש) במהלך השנה הקרובה, ועמד בדיבורו [כשהוא משתדל להבין את הנגלות שבזוה"ק, ואילו את החלק הנסתר רק אמר בפיו], וראה זה פלא, מיד לאחר שלמד חצי ממה שקיבל על עצמו 'כנס' לו 'מן הצד' סכום נכבד ביותר שהיה בזה כדי פרעון ההלוואות שלקח מגמחי"ם, וככל שהתקדם בלימודו כך באה לו ההרווחה עד שנסתם ה'חור' שהיה בחשבון הבנק עם כל ההלוואות שנטל מהם, ואף נשאר לו 'עודף'...

כז. וכמו שכתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל (מידות רשב"י, עמו' כ"ט במהדורה החדשה) לבאר מדוע רק ברשב"י מצינו שאמר 'שנו מדותי', ופירש רש"י 'למדו תורתך', ולא מובא כן על שאר התנאים, והיינו טעמא, כי רשב"י רוצה להגן ולהושיע לכל החוסים בו, ולעמוד לימין בני ישראל עד סוף כל הדורות, על כן אמר 'שנו מדותי' שעל ידי זה אוכל להמליץ טוב בעדכם ולהגן עליכם מכל צרה שלא תבוא.

כח. ואפשר שזהו הטעם למנהג ההדלקה שנהגו ישראל לכבודו של רשב"י, כי האש הגדולה ביותר היוקדת ומתנשאת לגבהי גבהים, תחילתה בניצוץ אחד שנתפס כהוגן, וממנו מתפשטת השלהבת העולה. וללמדנו בא, כי אם נדע ללבות את הניצוץ הקדוש היוקד בקרבינו נוכל להתלהט בשלהבת אש קודש לרצונו יתברך.

כט. הא לכם תוכן מכתב אשר נתקבל מבעל המעשה - נכתב בדם ובדמע. הלה מעיד על עצמו - ברצוני לספר על עצמי - אף שקשה עלי עד מאד. אני אברך לומד בכלל חצי יום (וחצי יום עוסק בצרכי פרנסה) הנני נקרא 'חסידישע יונגערמאן' (אברך רציני וחסידי). והנה במסגרת עבודתי הוצרכתי וכו', עד שהגעתי לנסיונות קשים ומרים בעניני 'קדושתן של ישראל', עין רואה וכו', ולא עמדתי בגבורה... ואכמ"ל, וכבר עמדתי בפתחה של 'שאל תחתית'. ביום ל"ג בעומר תשע"ט נסעתי למירון כשהנני חלול וריק מכל זיק יראת שמים, אבל 'רבי שמעון לכל' על כן נסעתי למירון, ועמדתי שם עם לב אבן. באמצע דברות הקודש שמעתי דיבורי קודש האומרים שעל כל איש לקבל ע"ע קבלה אחת אפי' קטנה אבל חזקה 'אויב מנעמט אויף זיך א פעקל (יראת שמים) - קען מען איבער לאזן אלע פעקלעך (צרות) ביי ר' שמעון'.

הדברים חלחלו אצלי ובבכי החלטתי באותו רגע שדי... די... סוף פסוק, מעתה אין לי כל קשר עם אותם... עד ר"ה ויהי מה, התנתקות זו לא עלתה לי בנקל, אבל בעוז ותעצומות עמדתי בזה, ולא זו בלבד אלא שגם אחרי ראש השנה המשכתי בזה.

מסיים האברך, היום אנו עומדים שנתיים ימים לאחר מכן, ומאז לא היה לי עמהם שום שיג ושיח ב"ה, היו לי הרבה נסיונות אבל הקב"ה נתן לי כח לעמוד בזה ובדומה לו. עתה בדקתי עם עצמי את מהלך השנתיים האחרונות, וראיתי, כי ב"ה מעולם היה לי פרנסה בריווח, אבל משום מה תמיד הייתי מגלגל הלוואות ברגע וכדו', כעת עברתי על רשימותי, ומצאתי שההלוואה האחרונה הייתה בערב ל"ג בעומר תשע"ט, למן אותו יום לא נצרכתי ולא לזיתי אפילו פרוטה אחת.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

זאת ועוד בחודש שבט תש"פ 271 יום לאחר לג בעומר הנ"ל נולדה בתי שתחי' בריאה ושלימה ובלידה רגילה - כנגד כל 'נבואות' השחורות של הרופאים.

והגם שדברים אלו לא עמדו אז במחשבותיי כלל, אבל אני רואה בחוש, נטלתי על שכמי קבלה אצל רבי שמעון ורבי שמעון נתן לי הרבה יותר, בטוח אני שיש עוד הרבה טובה וברכה שלא זכיתי לשים לב עליהם ולהודות לקב"ה.

שמעו נא מעשה נורא ששלחה בעלת המעשה המתגוררת בארה"ב, לדאבון לב, בנה הקטן כבן חמש חודשים נלב"ע ביום הפורים בשנה שעברה (תשפ"ג), ונכנסו 'רשויות הרווחה' (ACS, השירות הסוציאלי) לעובי הקורה והחלו לחקור ולדרוש בעסק המשפחה, האם נגרם הדבר באשמתם ח"ו והאם הם ממלאים את תפקידם כ'הורים' באופן הנכון והראוי, וכבר ידוע שאוי לו ואוי לנפשו למי שנופל לידיהם... ועל כך נאמר (משלי יד לד) 'חסד לאומים חטאת'... והנה קודם ל"ג בעומר הגיע לידה גליון 'באר הפרשה' ונתמלא ליבה בכיסופים וגעגועים לנסוע לארה"ק לעלות ולראות ולהתפלל על ציונו הק' של התנ"א רשב"י עד שמילאה את הכר בדמעות שליש שאכן תזכה להגשים משאלת לבה, אמנם קרוביה ניסו להניא אותה, מאחר ש'זמן סכנה' הוא לה, כאשר אותם ממונים מעיינים ומפשפשים במעשיה, והנה יגלו שאכן היא מזניחה את 3 ילדיה ומשאירה אותם בלי השגחתה, ו'יקפצו על המציאה' ויגזלו את הילדים... אך תשוקתה העזה הכריעה את הכף ותקם ותעל לאתרא קדישא מירון. בליל ל"ג בעומר שפכה ליבה לפני אבינו שבשמים, ואח"כ הלכה למעמד ההדלקה, ושם שמעה דברי התעוררות בגודל מעלת המקבל על עצמו קבלה טובה, וכיצד נעשה מחובר לרשב"י כל השנה, ותבער בה אש יוקדת של קדושה וטהרה, וקיבלה על עצמה לבער את הרע מקרבה ולהוציא את הכלי הטמא מן הבית, בל יראה ובל ימצא מבלי לסמוך על פילטער (סינון) כזה או אחר... והנה ראו זה פלא, בשונה לביתה ביום רביעי ממחרת ל"ג בעומר קידם אותה בעלה בבשורה טובה, שאותם אנשי הרשויות החליטו 'משום מה' לסגור את התיק (case) ולפטרה לחיים ולשלום...

עוד נביא כאן תוכן 'אגרת' שנשלחה אלינו בערב ל"ג בעומר תשפ"ג, וגם ממנו נלמד בכוחה של קבלה טובה בענייני יראת שמים שהיא משדדת כל המערכות להושיע את האדם מאפילה לאורה מחוץ לכל גדרי הטבע. וכה כתב הלה בלב קרוע ומורתח, כמה שנים לאחר נישואיו יצא לעסוק לפרנסתו למשך כמה שעות ביום, כשבחצי השני של היום היינו יושב ב'כולל', והסיתו היצר שהוא נצרך למכשיר טמא הנקרא טלפון 'חכם' לצורך פרנסה... ובאמת היה יכול להסתדר ולחיות גם בלעדיו, אך לצערו לא עמד בנסיון... וכידוע אומנותו של היצר הרע 'היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו לך עבוד ע"ז' (שבת קה:), וממש כך התקיים בו, בתחילה הסיתו לקנות מכשיר עם פילטער (חסום) ואח"כ הפילו להיות 'עבד נרצע' - מכור לאותה טומאה להיות שקוע שם ראשו וכולו כל היום כולו עד שהסיר את החסימות וההגנות, והחזיק ברשותו מכשיר פרוץ לגמרי רח"ל, עד שאומר לו לך עבוד ע"ז שכבר התגברו הנסיונות רח"ל עד שהגיע לפתחו של גיהנום, וד"ל...

והנה בתחילת החורף של שנת תשפ"ב הגיע אליו ידידו ה'טוב' והציע לו עסק הגון ומכניס כדבעי, שאם ישקיע עתה סכום של מיליון וחצי שקל יזכה ל'תשלומי כפל וארבעה וחמישה' בתוך כמה שנים, והיה נראה לו שזה ממש 'עבירה' לא לקפוץ על העסק בשתי ידיים, אך מאחר שלא היה מצוי בידו סכום אדיר שכזה על כן הלך ולווה כספים מהבנק ומשאר ידידיו כשהוא ממשכן את ביתו ושאר נכסיו עד שהצליח לגייס את כל הסכום, והעביר לאותו ידיד את הכסף. לא עברו חודשיים ימים ונתברר לו למגינת ליבו כי לא דובים ולא יער... אין השקעה ואין רווחים... אלא אותו 'ידיד' ניצל את תמימותו וידידותם גם יחד ונטל את כל הכסף בכדי לפרוע בהם חובות.... וכך מצא את עצמו נופל בבת אחת לבירא עמיקתא, ברגע אחד נהיה בעל חוב בסכום אדיר קרוב לשני מיליון שקל (הקרן בתוספת התחייבות הריבית שנטל על עצמו), ומני אז נהפכו חייו לגיהנום, עד פסח תשפ"ב כבר 'רדפו' אותו אנשי ההוצאה לפועל הממונים לגבות חובות, וכבר הוגשו נגדו תביעות בבתי דינים ולהבדיל גם בבתי משפט, ואף הוטל 'עיקול' על ביתו עם כל נכסיו וחשבונות הבנק.

לקראת ל"ג בעומר הגיע לידי 'באר הפרשה' שם הובא סיפור דומה על אחד שנפל בגלל הכלים המאררים וקיבל על עצמו קבלה טובה בל"ג בעומר, וזכה לישועה גדולה ברוחניות ובגשמיות (וכנ"ל), ונכנסו הדברים לליבו כארס של עכנאי, והחליט בעצמו אף אני עומד לקבל עצמי 'פעקיל' (חבילה... כלומר קבלה טובה) ועי"ז אזכה להשאיר אצל רשב"י את כל ה'פעקיל' הנורא הלזה... ואכן נסע לאתרא קדישא מירון וגמר שם כל ספר התהלים, ופרץ בבכיות עצומות של חרטה מעומק הלב על שלא עמד בגבורה בנסיונות... יצא משם ופנה אל אחת מהמדורות הקטנות שבערו בחוץ

שהוא עצמו אמר באיררא (אידר"ז האוני רצא): כשגילה סודות התורה ביום פטירתו ועצר את החמה שלא תשקע עד שיגמור לגלות את כל הסודות שרצה לגלות אז. וכלשון הזוהר הק' 'והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתא כשאר יומא' (ולא יתרחק היום מאתנו), דהא כל יומא ברשותי קיימא' (כל היום הזה שלי הוא) ל"ג, וביום זה

והשליך את המכשיר לתוך האש, ובכה ואמר, רבי שמעון, אני משאיר אצלך דבר שקשה ממני מאוד להיפרד מעמו, חוס ורחם ותיקח ממני כל המשא הכבד של החובות האיומים, ואף הוסיף לקבל על עצמו לפרסם את הנס.

לאחר ל"ג בעומר עברו עליו ימים ושעות קשים מנשוא, מה יעשה מבלי אותו כלי טמא... אך בגבורת נפש עילאית חיזק את עצמו, ותיכף ומיד החל לראות ישועת ה', מיד לאחר חג השבועות הציעו לו עבודה חדשה כשמתן שכרה מכובד בצידה... ולא עוד אלא שאחד מבני משפחתו החליט מעצמו בטוב ליבו לסדר את החובות, וניגש לכל הנושים והגיע עימם להסדרי תשלומים, כך שכבר בחודש תמוז נתבטלו כל התביעות וירד מעל צוואריו חרב ה'עיקול'... ונסע בתחילת חודש אלול לארה"ב לזכות נדיבי עם במצוות הצדקה בכדי שיוכל להחזיר את חובותיו, ובתוך ג' שבועות הצליח לאסוף 300,000 דאללער... שווה ערך ליותר ממחצית החובות... בחודש חשון תשפ"ג נסע שוב לאותה מטרה, ואסף בערך 200,000 דאללער עד שבתחילת חודש כסלו כבר היה מאחורי כל אותה 'פרשה', כשהוא מסיים לשלם את השקל האחרון... וחזר 'לחיות' בנחת ושלווה כשהוא מצליח גם 'להניח בצד' בכל חודש וחודש... וכידוע לכל העוסקים בתחום שאין זה כלל בדרך הטבע לגייס סכומים כאלו בתוך זמן קצר כל כך, אלא יד ה' עשתה זאת, כי גדול כוחה של קבלה טובה הבאה לו לאדם בקושי גדול לפתוח את כל השערים...

ל. והוא אחד מהטעמים שנתן הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (ל"ג בעומר ו) למנהג שנהגו להרבות ביום זה בהדלקת נרות, ובהדלקות גדולות לכבוד התנא האלוקי רשב"י, לזכר שביום זה נתרבה אור היום באיחור שקיעת החמה. ולהראות כי כל האורות בטלים לאור הגדול, האור הגנוז שגילה אז רשב"י בסודות התורה.

לא. מעשה נפלא יש להסמיך לזה. הרה"ק ה'עצי חיים' זי"ע היה חתן הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט זי"ע בנו של הגה"ק ה'דברי חיים' מצאנז. שמחת הנישואין התקיימה בעיר טארנא שבגאליציה בשנת תרנ"ו, באותם הימים היה הרה"ק משינאווא זי"ע - אחיו של הרה"ק רבי שלום אליעזר, זקן ושבע ימים כבן שמונים ואחת, ואעפ"כ הטריח עצמו ובא להשתתף בשמחת החתונה (סיפורים רבים מספרים על הדחק ששררו שם באותם הימים, והוכרחו להעמיד כמה חופות - שלא היו באמת מקום החופה, בכדי שהציבור לא יצטופף סביב מקום אחד), ביום החופה הודיע השינאווער - עת רצון היום לנו, עת פקידה, כל מי שנצרך לישועה וברכה בוא יבוא היום ויפעל כל טוב, מיד נאספו שמה הרבה הרבה שבורי לב אשר צבאו פתח הבית, והתור היה ארוך עד מאד, גם שתי נשים ידידות אשר שתיהם המתינו שנים רבות לזש"ק באו שמה, והנה אחת מהם אמרה, הרי הרבי נשאר כאן עוד כמה ימים, בעזהשי"ת אכנס לקודש פנימה בעוד כמה ימים כאשר הלחץ והדחק יפוגו מעט, ואילו חברתה נשארה להמתין בתור הארוך. האשה הלזו אכן נכנסה ופעלה ישועתה - וחברתה באה כמה ימים לאחמ"כ, ואמרה לרבי, הרבי אמר שכל מי שנצרך ישועה יבוא היום, אמר לה הרה"ק אמרתי 'היום' על יום החופה, אבל לא בכל יום אני יכול להבטיח (ואכן אשה זו לא נושעה לדאבון לב).

במה דברים אמורים - רשב"י מכריז דהא כל יומא ברשותי קיימא (כל היום הזה שלי הוא), ע"כ אף מי שיש לו 'עיסוקים' גדולים עד מאד, ישכיל לעזוב את הכל ביום הגדול הלזה - באיזה מקום שהוא נמצא, וידע שרק על יום זה אמר רשב"י 'יומא דא ברשותי' ולא יהיה עסוק ביום זה רק ברשב"י ושמחתו הגדולה, ובזה ייטב לו בזה ובבא פי כמה וכמה (הגם שבוודאי כל השנה גדול כוחו דרשב"י, אך יש ענין שביום ההלילוא גדול כוחו פי כמה להשפיע שבע רב עד מאד) והוא ממש חשש 'הפסד מרובה' אם לא ישכיל לנצל כראוי את היום.

וכבר רמזו בדרך מליצה בפסוק (תהלים קכג א) 'אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים', הישבי (נכתב חסר וא"ו) עולה בראשי תיבות הלולת שמעון בר יוחאי, כי אל יומו של רשב"י אנו נושאים עינינו ע"ד שאמרו בגמרא (מגילה ד): 'עיניהם של עניים נשואות', עניים בדעת עניים בממון וכו' - הכל עיניהם נשואות אל הלולת רשב"י היושב בשמים, ונשפיע שפע רב ביומו הגדול.

הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע נשא את משלו לחולה אנוש שבדקו הרופא וגילה את אזנו כי דרך רפואתו היא, שישפוך יין על גבי התנור וינשום עמוק את הריח העולה, הלך החולה ו'ניסך יין' על התנור, גם הכניס את האוויר עד לתוך עמקי ריאותיו, אך לדאבון לב לא נראה שום שינוי במצבו, חזר האיש אל הרופא ושאלו 'למה רימיתני',

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

נפתחים כל שערי רקיע להריק עלינו שפע עד בלי זאין הדברים אמורים רק על 'אותו היום' באותה שנה, דילג. ורמו לדבר, 'ושפע ש'פע ר'ב ב'בל העולמות, אלא אף בכל שנה ושנה יום ל"ג בעומר הוא יומו ראשי תיבות רשב"י (טעמי המנהגים) לג. דרשב"י. כידוע מאמרו של רשב"י (סוכה מה: ועיי"ש)

הן עשיתי ככל אשר ציויתני ואיני רואה שום סימן הטבה. החזיר לו הרופא, הגידה נא, מה עשית, סיפר לו החולה כך וכך עשיתי, נענה לו הרופא, אוי, סכל שכמותך, וכי תעלה על דעתך שיש תועלת בשפיכת יין על גבי תנור צונן, כלום 'סגולות' הנני נותן לך, הרי הכוונה הייתה שתדליק תחילה אש בתוך התנור, וכשיהיו דפנותיו רותחות אז תשפוך יין, ובזה ינדוף ריח היין ויתפשט כהוגן בחלל הבית, ובכח עשן זה כשיכנס לגופו של אדם לסלק ממנו את כל המזיקים. והנמשל לענייננו, יום ל"ג בעומר 'יום מאיר' מלא אורה והשפעות קדושות ונפלאות, אך תחילה צריך האדם להבעיר בעצמו אש קודש - הדלקת הלב, למען יהיה כלי מחזיק ברכה, ובזה ישאב השפעת וקדושת הימים עד שיבואו כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו.

לב. על הרה"ק רבי משה מראזוואדאוו זי"ע (בנו של הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע ונכדו של הרה"ק מראפשיץ זי"ע) מספרים ששמו נודע כמחולל אותות ומופתים הרבה למעלה מדרך הטבע. והורה לכל הזקוקים לישועה, אם בבריות גופא, אם בפרנסה, בזרע של קיימא או בכל עניין שהוא, שיבואו אליו ביום ל"ג בעומר, באמרו 'לבי ובשרי ירננו אל קל חי' (תהלים פד ג) - לבי ר"ת 'ל"ב יום', כלומר, אחר יום ל"ב לעומר בא כוחו של ובשרי ר"ת 'רשב"י, ואז הוא היום המסוגל להתפלל ולקיים - ירננו אל קל חי, כי אז הקב"ה מקבל התפילה.

הוא היה אומר, אין בכל השנה כולה זמן טוב יותר מאשר ל"ג בעומר. ובהתקרב צללי ערב לנטות היה אומר, לו היה כח בידי הייתי תופס את החמה בשיניים שלא תשקע, ולא יפרד מאתנו יום ל"ג בעומר לעולמים (החכמה מאין עמי קלא).

על כוח מיוחד זה מסופר, שפעם הגיע הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע לשהות בצל קורתו של מחותנו - הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע בימים שלפני ל"ג בעומר. והיה זה בשנים שכבר היה הרה"ק מדזיקוב חלוש מאד, אך לכבודו של האורח הגדול יצא מגדרו ואירח אותו בכל הכבוד הראוי, בתוך הדברים בישר ה'דברי חיים' למחותנו כי הוא עתיד להישאר בעירו כמה ימים, אמר לו הרה"ק מדזיקוב כי אמנם חלוש הוא מאד וכבר פסק מלערוך את שולחנו בקרב קהל החסידים, אבל לכבודו דמר אערוך שולחן ביום ל"ג בעומר, אבל זאת אבקש ממכם - מחותן, שתאמרו לי מתי תהיו מוכנים אחר עבודתכם הקד' שתוכלו לבוא לשולחני, אמר לו ה'דברי חיים' כי יהיה מוכן בשעה שתניים בצהריים, בהגיע השעה המדוברת ועדיין אין כל זכר לבואו של ה'דברי חיים', הלך אחד מהחסידים לאכסניא של ה'דברי חיים' להודיעו כי הרבי מדזיקוב ממתין עליו שיבוא לסעודה כפי שהבטיח, משהגיע החסיד לבית האכסניא פנה אל משמשו של ה'דברי חיים' שיכנסו להביא את רבם לסעודת רבו, אמרו לו המשמשים - אנו יראים להיכנס, שכן הרבי כבר סגור ומסוגר כמה וכמה שעות, אם רצונך בכך היכנס אליו... המשמש שהבין את פני הדברים נסוג מפחד ויראה, וחזר אל בית הרה"ק מדזיקוב.

אז החליט הרה"ק רבי משה מראזוואדאוו כי הוא ילך אל ה'דברי חיים' - שהרי הוא מצווה ב'כיבוד אב', בלב פועם דפק ר' משה על דלת חדרו של הדב"ח, והדלת נפתחה, ויאמר ר' משה ל'דברי חיים' - אבי הקדוש מצפה לבואכם. כשמוע הדב"ח את דבריו, הכניסו פנימה - והדלת סגר אחריהם, ולא נשמע קולם חוצה, כי אם קול פסיעות המהלכים בחדר הנה והנה. לאחר שעה ארוכה יצאו השניים את פתח הבית, ופניו של ר' משה בערו כלפידי אש, לימים רמז הרה"ק מראזוואדאוו ואמר, באותה שעה הסביר לי ה'דברי חיים' את שורש הסוד הגדול של יום ל"ג בעומר (דמשק אליעזר, צח).

הגה"ק ה'בן איש חי' זי"ע נשא משלו לשני ידידים אשר לא מצאה ידם כדי פרנסתם, ונמלכו בדעתם שאין מנוס אלא לחזר על הפתחים ולבקש מיני מאכל להביא טרף לביתם, בלילה נפגשו והראו זה לזה את ה'שלל' אשר הצליחו לאסוף, והנה אחד מהם הצליח בקושי לאסוף שיירי מאכל ולחמים קשים אשר בקושי ניתן להכניסם לפה, לעומת זאת רעהו מילא סלים מלאים בכל טוב בשר ודגים וכל מטעמים, שאל ה'לא-יוצלח' את רעהו, כיצד הצלחת יותר ממני, והרי הסתובבתי במשך שעות ארוכות הרבה יותר ממך ולא עלתה בידי, הגידה לי מה 'סוד' הצלחתך... נענה לו חברו, חזרתי על הפתחים רק זמן מועט... אלא שדפקתי על הדלתות בשעה שבעלי הבתים יושבים בסעודתם, כשהשולחנות מלאים כל טוב, ונתנו לי מלוא חפניים מהשפע אשר היה מונח לפניהם על השולחן, אבל אתה הלכת

שלא בזמני הסעודות, בזמן שכבר לא היו השולחנות ערוכים, והוצרכו לפתוח מחדש את אסמיהם, ממילא לא העניקו לך אלא משיירי הסעודות...

כעין זה כך הוא גם בהשפעות הניתנים מן השמים לכל מבקש ודורש, שאם כי בוודאי תמיד 'הדלת פתוחה' וכוחו דרשב"י יפה כל השנה, מ"מ ביום זה יום ל"ג בעומר 'יושפע שפע רב' - יומא דא ברשותי קיימא, אין לנו אלא לבוא לפתוח שתי ידים ולקבל בנדבה מרובה, שכן אז עומדים הכן כל ההשפעות הטובות, ומעניקים ונותנים בעין יפה מאשר 'מונח על השולחן', לעומת המאחר שיגיע רק למחרת שכביכול אין השפע מונח, ויתנו לו רק מה'שיריים'...

וכבר שמענו ממי שאמר, בני הקטן נכנס ל'קבלת פנים' הנהוגה לערוך לחתן לפני כניסתו לחופה, וראה איך שכל המשתתפים שמחים ומשמחים, עסוקים בשיחה, במאכל ומשתה, ואילו בראש השולחן יושב מאן דהו ובוכה מאין הפוגות, דמעות נושרות מעיניו כמו מי הנהר... שאל הילד את אביו, מיהו האדם היושב כאן כמסכן... נענה האב, לא ולא, דייקא הוא הוא החתן, היום נערכת כאן חופתו של איש זה, ודייקא משום שהוא מבין את גודל השעה והזמן אין לו כעת פנאי זמן לעסוק בשיחה בטילה או באכילה ושתייה, הוא יודע כי עם התפילות והבכי הנלווה להם יפעל לעצמו חיים טובים ומאושרים כל ימי חייו.

והנה אנו באים לשמוח בשמחת רשב"י אשר קרא והכריז עולו ואתכנשו בהילולא דרשב"י, עלינו לזכור שלא להסיח דעת בדברים שאינם מעיקרי היום, רק לשמוח בשמחת רשב"י, ולהוסיף בצידה תפילות ותחנונים על ישועת הכלל והפרט, האיש המשכיל אשר ינצל כך את היום יפעל לעצמו חיים טובים ומאושרים כל ימי חייו.

הנה זה מכבר ספרנו מה שסיפר לי אחד מ'בעלי המעשה' שזכה לקחת לאת"ק מירון את הגה"ח ר' שמחה מונד זצ"ל מחסידי קמאי. והנה, כל ימיו היה ר' שמחה נוסע למירון בל"ג בעומר, ואף כשעלה גילו למעלה מבן תשעים שנה לא וויתר על כך, ואכן, כמה אברכים התנדבו להתלוות אליו לעזרו ולתמוכו בכל הדרך הארוכה, משנשאל רבי שמחה, הרי כל כך קשה עליו ועל מלוויו הדרך והעליה להר ברגל, מדוע לא יסע מע"כ מירונה ביום אחר כשאין טורח הדרך רבה כ"כ. ענה להם רבי שמחה, הבדל וחילוק גדול בין העליה לציון הקדוש בכל השנה ליום ל"ג בעומר, צא ולמד מדרכו של עולם, כשבא מאן דהו לביתו של ה'גביר' להתרימו לצרכי צדקה, יתיישב בעה"ב ויבדוק את ה'המלצות' שבידו וכו' וכו', ורק לאחמ"כ יחליט אם בקשה זו הגונה היא ועליו להעניק לו נתינה הגונה. כל זה בביתו של הגביר, אבל, בעמדו בסעודת נישואי בנו יפזר מממונו בהרחבה לכל הפושט יד, ולא יעיין בטיבם של המבקשים, שהרי עתה 'עת שמחה' היא לו.

כיו"ב נמי אצל רשב"י - יום ל"ג בעומר הוא זמן 'הילולא' שלו, והריהו עומד ומשפיע על כל המשתתפים שפע ברכות וכל טוב, מבלי לבדוק בציציותיהם. האם נכונה בקשתם וכדומה, אלא הוא מעניק ומשפיע השפעות טובות בלי גבול, מעתה תבינו מדוע הנני מטריח את עצמי ליסע דייקא בל"ג בעומר, ע"כ המעשה. ואף מי שלא עלה בידו לעלות בפועל לאתרא קדישא, הרי עם עריכת השמחה בכל אתר ואתר נחשב שמביא את רשב"י אליו - והרי זה ממש כשרוי באותה שמחת נישואין שה'מחותן' - רשב"י מריק שפע וברכה לכל המשתתפים, מבלי לבדוק אותם מי הם ומה הם.

והנה, אמרו צדיקים (הרה"ק מהרי"ד מבעלזא ועוד), כי משמעות תיבת 'הילולא' היא 'שמחת נישואין', והרי בנישואין המנהג להעניק 'דורונות', כיו"ב, גם בנישואין אלו מעניק הקב"ה 'דורון' ל'חתן' - הצדיק, שיוכל לשנות את גזר דינם של קרוצי חומר הדרים בעולם הזה, להשפיע עליהם בבני חיי ומזוני.

מעתה זכור יזכור כל המשתתף בשמחתו דרשב"י - מאיזה מקום שהוא, ביום זה אינו בודק בציציותיו של המבקשים עזרתו, כמו שאמרו בגמרא (תענית כה.) 'גמירי משמיא מיהב יהבי, משקל לא שקלי', ביום זה אשר הצדיק בוא יבוא אלינו משמיא, ביום הזה מיהב יהבי יתן לנו ויריק עלינו שפע רב, אבל משקל לא שקלי - אינו 'שוקל' ובודק אותנו האם אנו ראויים לכך או לא... אלא כל הפושט יד נותן לו הצדיק.

לג. מספר מגיד מישרים הגה"צ רבי יסף חיים גרינוואלד שליט"א, כי בל"ג בעומר שנת תשי"ב עלה אביו הרה"ח רבי געציל מירונה יחד עם רעו הרה"ח רבי עקיבא גאנז (מלמד ידוע במאנארא), בעיצומו של יום כאשר גברו הריקודים בחצר הציון הק', והגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות רקד בתווך וניהל את עבודת הקודש, ניגש ר' געציל ונתן לרא"ז קוויטל ובו נכתבו שמות בני משפחתו לברכה וישועה, ר' עקיבא גם אבה להזכיר עצמו אצל רא"ז אבל לא היה בידו פיסת נייר, על כן ניגש להזכיר בפיו את שמות בני משפחתו, אבל כלי הזמר ניגנו בקול וגם הוא היה כבר צרוד ולא הצליח להשמיע לאזני רא"ז כפי רצונו, נענה רא"ז הנה ידוע בשם האריז"ל שרשב"י עומד ביום זה בידיים פשוטות על פתח המערה, ומברך בשתי ידיו את כל הבאים אליו. על כן - בייגט זיך אראפ און זייט מקבל

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

יכול ללד אנילה לפטור לו את כל העולם כולו מן הדין לה, ואמרו צדיקים (שפתי צדיק ל"ג בעומר א, שו"ת מהרש"ם הקדמה לח"ב) שבבל שנה ביומא דהילולא הוא עומד וממליץ טוב על בני ישראל לפוטרו מן הדין, ומבטל את כל הגזירות. וכן נשמע הקול ממערת רשב"י בעת שנכנסה מיטתו

בלהב אש למקום מנוחתו במירון 'זה האיש מרעיש הארץ, מרגיז ממלכות, כמה פטרין (מקטרגים, וי"מ 'דינים' השורים בעולם) ברקיע נשקטים ביום הזה בשבילך' (סוף איד"ו זוהר רצ"ו), ומבואר בספרים שבבל שנה ושנה ביום הזה 'נשקטים כל המקטרגים, ומתבטלים כל הדינים' בזכותו דרשב"י.

די ברכה (כוף ראשך תחת שתי ידיו של רשב"י וקבל את הברכה ממנו), כלומר ואינך צריך לברכותי ביום כזה. – מברכותיך מלא ידינו בזכות אדוננו בר יוחאי. ופשוט הדבר שגם מי שנבצר ממנו ולא עלה בידו לעלות מירונה יוכל לזכות לברכות הללו – שהרי אורו של רשב"י מתפשט בכל העולם, אם פתח לבבו להשתתף בהילולא דרשב"י, בהשתתפות בעריכת סעודה, בהדלקת הנרות, בלימוד תורת רשב"י, באמירת תהלים וכן כל שאר כיו"ב, הרי הוא מושך עד ביתו 'רצועה יוצאת' ממירון ורשב"י עומד ומברכו ב'שתי ידיים'.

וכבר אמרו, כי מצינו הפרש בין שתי מניגוני יום הק' הלאה, ניגון 'בר יוחאי' שחברו הגה"ק המקובל האלוקי רבי שמעון לביא בגולה, וכל הזמר מדבר בלשון נוכח אל רשב"י (נמשחת, אשריך, מושב טוב ישבת וכו') ואילו ניגון 'ואמרתם כה לחי' שחברו הגה"ק ה'בן איש חי' והביאו מירונה מדבר כל דיבוריו על רשב"י בלשון נסתר (קדוש הוא, אשרי עין ראתהו תורתו מגן, הוא ימליץ טוב), ללמדך שאין הדבר תלוי במקום שנמצא גופו של אדם, אלא גם הרחוק פרסאות הרבה יכול לדבר בלשון 'נוכח' אל רשב"י...

המשכיל ינצל יום קדוש זה לקבל השפע, כי אינו דומה השפע שניתן לנו במנה יפה וגדושה ביום זה, לשפע הניתן בזמנים אחרים, כי הוא בא מידינו של רשב"י – וידו גדולה היא, כמאמר הרה"ק 'דגל מחנה אפרים' זי"ע (פרשת בשלח) על הפסוק (שמות יד ח) ובנ"י יוצאים ביד רמה – ובתרגום 'בריש גלי', ומבאר ש'ברי"ש' עולה לר"ת רשב"י, וזהו ובנ"י יוצאים מגלות האחרון, כשיתגלה אורו של רשב"י – כמו שרשב"י אמר בספרא דא יפקון מן גלותא (הקדמת הזוהר). ואכן השפע הבא לנו ביום הזה בא מידי הגדולות – יד רמה – ולא ביד קטנה, וכבר אמרו, כי 'ושפע ש'פע ר'ב בכל העולמות, ראשי תיבות רשב"י (טעמי המנהגים).

ונסמך מעשה לזה, מעשה במשפחה אחת שעוני ומחסור שלטו בביתם שלטון ללא מיצרים, פעם אחת שלחה האם את בנה בן שבע שנים, לחנות הפירות והירקות, לקנות מעט ירקות, אחד אחד מכל מין להחיות נפשות בני ביתה העטופים ברעב, משהגיע הבן לחנות מצא שם שוכנים אחר כבוד אגוזים מתוקים (מסוכרים) הערבים לחיך כל אדם ובפרט לתינוקות של בית רבן, והיו עיניו כלות מהביט בהם ואין לאל ידו לקחת מהם כי 'תם הכסף', המוכר שראה את כל המחזה נכמרו רחמיו, ואמר לילד קח מהם ככל אוות נפשך, אולם הילד מיאן ולא לקח מאומה, חזר המוכר והפציר בו קח ככל אשר תרצה, אך הילד קמץ ידיו, עד שנטל המוכר מלא חפניו מהפרי המתוק ומילא את השק, כשחזר אל הבית שאלתו אמו מניין לו אגוזים יקרים אלו, סיפר הנער כל מה שאירע בחנות, תמהה האם, בני יקירי מדוע לא הסכמת לקחת, נענה הילד בתמימות ואמר, הן נער קטן אנוכי, ידי קטנות המה וגם אם אטול אגוזים בשתי הידיים לא ייכנסו בהם הרבה, על כן רציתי שהמוכר אשר ידיו גדולות ורחבות ימלא שקי בעצמו. ובזה מבארים מה שאומרים בברכת המזון 'ונא אל תצריכנו ה' אלוקינו לא לידי מתנת בשר ודם כי אם לידך הרחבה המלאה והפתוחה', כלומר שלא ניקח בידינו הקטנות אלא הקב"ה ימלא לנו במלוא חפניו הגדולות והפתוחות... והבוטח בה' ומשליך עליו יהבו – הקב"ה מכלכלו בידו הרחבה והמלאה...

אף אנו נאמר, חיש נא מהר לנצל היום, כי ביום הזה באות הברכות מיד רמה – רחבה ומלאה של אדוננו בר יוחאי – לא ידיים קטנות כשלנו.

עוד ייאמר בענין השפע הרב שנשפע ביום זה, כידוע המאמר בשם הרה"ק מטשארטקוב זי"ע, שהקב"ה משפיע עלינו בכל עת שפע רב שפע טוב, אלא שחסרים לנו 'כלי קיבול', ומבאר הרה"ק את מאמר חז"ל (ויק"ר י ה) 'תפילה עושה מחצה', עושה מלשון 'תיקון', כי חצי אחד ישנו בעולם – השפע שהקב"ה משפיע, אלא שחסר לנו מחצה השני – והיינו שאין לנו כלי קיבול, ומחצית זו מכינים ע"י התפילה, ורשב"י נותן לנו 'ביד רמה' – היינו 'כלים' גדולים לקבלת שפע רב.

לד. הגאון רבי משה לייב שחור, מגאוני ירושלים של מעלה, ביאר מאמרו זה של רשב"י, במעשה שהיה בשנים עברו, אשר פרצה מגיפה רח"ל בעיר קעניגסבערג שבדייטשלאנד (גרמניה), והיה שם רופא מומחה, והתמסר בכל

כוחו לרפאות את החולים, כשהוא מקדיש ימים ולילות, וכמעט שלא ראה שינה בעיניו, עד שסוף סוף נעצרה המגיפה והחלימו כל החולים, והלך הרופא לעיר אחרת בכדי לפוש שמה מכל עמלו, וציווה על בעל האכסניא שלא יגלה לאיש שיש כאן 'רופא' למען יוכל לנוח בלא שום טירדה. לא עברו ימים רבים והנה פרצה המגיפה באותו מקום, בעל האכסניא שמר על מוצא פיו ולא סיפר על הרופא הגדול הנמצא בביתו, ואכן נפלו שם חללים רבים. וכל בר דעת מבין שאותו רופא נהג שלא כהוגן, והוא הגורם לכל אותם נפשות שמתו, שמאחר שידוע הוא על הכח הגדול בידי להחיש מזור ותרופה היה אסור לו להסתיר עצמו... וזהו שאמר רשב"י יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין - דעו לכם כי יש בכוחי להושיע אתכם על כל צרה שלא תבוא, וזוהי כביכול כל מגמתו ב'הכרזה' זו להודיע לבני האדם לבל יפול לבם בקרבם בבוא עת צרה עליהם, כי בכוחו לפטור את העולם כולו מכל הדינים ומכל המועקות, פנו אלי והיוושעו...

לה. עפ"י תורת הסוד, יש לכוון בכל יום מימי הספירה תיבה אחת ממזמור 'למנצח בנגינות מזמור שיר', ויום ל"ג בעומר הוא כנגד תיבת 'אלקים', והוא ר"ת יכול אני לפטור את העולם מן הדין (אם נחשוב אותיות מ' וה' שני פעמים). כי ביום זה כל דינין מתעברין מינה ולית שולטנא אחרא בכולהו עלמין.

לו. מעתה יש לומר בהא דאיתא בגמ' (שבת לב.) ואפי' תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות ניצול שנאמר (איוב לג כג) 'אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת', כי מי הוא אותו מלאך מליץ ישר המלמד עליו זכות כשהוא במצב כ"כ נורא עד שתשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה - אין זה כי אם רשב"י הסנגור הגדול שיכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין.

לז. ויש לפרש הטעם שנכפל הלשון 'כל העולם כולו', ולא אמר 'יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין', או 'את העולם כולו', שהנה כתב הלבוש (או"ח תקפ"ב ס"ח) שאין לומר בנוסח התפילה בראש השנה 'מלוך על כל העולם כולו בכבודך' שהרי זה כפל הלשון, רק יאמרו 'מלוך על העולם כולו', אמנם הט"ז (שם סק"ח) מיישב, לפי מה דקיי"ל בכל התורה ש'רובו ככולו', מעתה, אם נאמר רק 'מלוך על העולם כולו בכבודך' היה אפשר לפרש שהכוונה היא על רוב העולם בלבד שאף זה נכלל ב'כולו', לכן אנו מאריכים בלשונונו לומר שימלוך הקב"ה על כל העולם כולו, ולא רק על רובו. על דרך זה יתפרש גם בלשון שהעיד רשב"י על עצמו 'יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין', שלא תאמר שיש בכוחו של רבי שמעון לפטור רק את רוב העולם או רק לרוב מיני הקשיים והצרות, אלא כל העולם כולו יפטרו בזכותו מכל דינים ומכל צרה ועקתא בכלל ובפרט ברוח ובגשם בזה ובבא, איש איש בנגעו ומכאובו.

עוד י"ל, עפ"י מה דאיתא ב'ספורנו' (פרשת קרח) על הקרא 'כי כל העדה כולם קדושים' - ומבאר, דהיינו 'מכף רגל ועד ראש', מעתה אף אנן נאמר, 'יכול לפטור את כל העולם כולו' - היינו כל יחיד ויחיד 'מכף רגל ועד ראש' ייפטר מכל נגע ומחלה מכל צרה וצוקה.

עוד יש להוסיף בביאור כפל הלשון, כי הנה יש שרמזו במה שאומרים ומבקשים 'מלוך על כל העולם כולו', עפ"י מאמר צדיקים, שיש מי שממליך את הקב"ה על כל העולם - על ז' רקיעים ועל ארבע רוחות העולם, על השמים ממעל ועל הארץ מתחת, בים וביבשה, על כל אלף אלפי אלפים הנבראים שבכל קצוות תבל, אבל למרבה הצער שוכח מלהמליך את ה' על אדם אחד ויחיד מבין כל ברואי העולם - והיינו עליו בעצמו. ולכן אומרים מלוך על כל העולם - ומלבד זאת מוסיפין לומר כולו - שממליכים את ה' גם עלינו בעצמינו, על כל תכונותינו, מידותינו, רצונותינו, יצרנו ותאוותינו, מכף רגל ועד ראש. אמור מעתה, כיו"ב לענין רשב"י, יש מי שיבוא להרהר במחשבתו ולומר בלבו ש'יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין' הכוונה לעניינים גבוהים, נשגבים וטמירים של 'דינים', ואין הכוונה ל'דינים' האופפים אותנו, כי הצרות שלו הם כאלה צרות גדולות וקשות שאין להם פתרון... והמצב הקשה שלו ברוחניות אינו בר תיקון, ועליו נאמר 'כל באיה לא ישובון' ח"ו. וכן יאמר, שאין הכוונה ל'דינים' הפרטיים שלו, צרה צוקה ומצוקה האופפים אותו בגוף ובנפש, מבית ומחוץ... לזה אומרים לאדם השרוי בצער ויגון, דע לך בני שאכן הכוונה דייקא אליך, לשבר הגדול שלך, לכל גל וגל שעובר עליך ומאיים להטביעך בעומק המצולה, הכל הכל מתבטל ממש בביטול גמור.

וכבר רמזו במאמר חז"ל (עירובין נד.) 'האי עלמא כבי הילולא דמיא', האי עלמא - כל ההעלמות והסתרות עומדים להסתלק מעלינו, אמנם הם דמיא - דומים, כבי הילולא - כמו שתנצל את יום ההילולא קדישא, אם תנצל כראוי את יום הקדוש אכן תפטר מכל ההסתרות וההעלמות - כי 'יכול אני לפטור את כל העולם'.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

הוא ימליץ טוב - סגולת היום לפעול בו גדולות ונצורות ה'עבודת ישראל' מקאזנין זי"ע (תהילות ישראל, תהלים מב) מצינו בתורתן של רבותינו שזה היום לט' מסוגל לפעול 'כי כל ימי הספירה אנו מייחלים ליום ל"ג בעומר שבו בו כל מיני ישועות², ובלשונו של הרה"ק הרחמים גוברים³, ולכל ישראל האיר⁴, כל חד וחד

לח. הגרעק"א מציין ב'גליון הש"ס' (שם) למאמרו של רשב"י (אדר"ג פט"ז), 'רשב"י אמר, מנין שאין ישראל רואים פני גיהנם לעולם, משלו משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שהיה לו שדה זיבורית, באו בני אדם והשכירוהו בעשרת כורין חיטים בשנה, זבלוה, עדרוה, השקוה וכסחוה, ולא הכניסו ממנה אלא כור אחד חיטים בשנה. אמר להם המלך מהו זה, אמרו לו אדונינו המלך אתה יודע בשדה שנתת לנו שמתחילה לא הכנסת ממנה כלום ועכשיו שזבלנוה וכיסחנוה והשקנוה מים לא הכנסנו ממנה אלא כור אחד חיטים בלבד. כך עתידים ישראל לומר לפני הקב"ה ריבונו של עולם אתה יודע ביצר הרע שהוא מסית בנו שנאמר (תהלים קג טו) 'כי הוא ידע יצרנו'. והיינו שאין כל מקום לטענה על בני ישראל מדוע לא עליתם יותר במעלות התורה והיראה, כי בלא עבודתם ויגיעתם - לעמוד כנגד פיתויי היצר, לא היו מגיעים אף למעט תורה ועבודה שהגיעו, ובתשובה זו פטר רשב"י את כל העולם כולו מן הדין.

וראה שם בביאור 'בנין יהושע', שאין נפטר מדין זה אלא מי שבשם 'ישראל' יכונה, היינו דיקא אלו שעשו פעולות רבות - בתורה ובמעשים טובים, אך לא הצליחו לגבור על יצרם, ולכך מדייק רשב"י שאין 'ישראל' רואים פני גיהנום ר"ל מי שמכונה בשם ישראל ומתחכם בעצמו לעשות פעולות רבות לבער היצה"ר מקרבו - אדם כזה לא יראה פני גיהנום לעולם.

וכתב הרה"ק ה'בית אהרן' זי"ע (ל"ג בעומר, בתחילת דבריו) רשב"י מזכר גופן של ישראל לעולם. לט. ענין נפלא מצינו במשנת הגה"ק ה'מנחת יצחק' זצ"ל (דרשות עמו' קצט) על דברי חז"ל (ב"ב טז): 'רשב"י אומר אבן טובה הייתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותו מיד מתרפא. ובשעה שנפטר אברהם אבינו מן העולם תלאה הקב"ה בגלגל חמה'. ומבאר וז"ל, דכבר פירשו (עי' פי' הרשב"א בעין יעקב שם) דמרגלית טובה שהייתה בצווארו, היינו שהרגיל והמשיך אליו תלמידים הרבה בדיבוריו, יעו"ש. וכל חולה וכו' נראה לומר הכוונה, בין חולי הגוף ובין חולי הנפש היו מתרפאים בתפילותיו והשתדלויותיו בדברים היוצאים מן הלב הנכנסים אל הלב להחזירם לתשובה, וכשמת תלאה הקב"ה בגלגל חמה, היינו כמו שהגלגל חמה חוזר פ"א בשנה למקום שהתחיל הילוכו, כן הצדיק ביומא דהילולא דיליה, כשמשתטחים על קברו מסוגל להושע כנ"ל - בין חולי הגוף ובין חולי הנפש יהיו מתרפאים, ובכלל זה כל מיני ישועות הנצרכים כל חד וחד בדיליה.

ומסיים שם, ובודאי שכן הוא ג"כ בזמן שאי אפשר להשתטח על קברו אם מתאספים יחד לכבודו. מ. מתאמרא בשם הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע שהקשה על דברי הזוהר הידועים (ח"ג קנב): על יום י"ד אייר - פסח שני, 'כרוזא כריז כל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא ייתי ויחמי עד דלא ינעלון תרעי (כל מי שרוצה לבוא וליראות את פני האדון ה', יכול לבוא באלו הימים לראותו בטרם ינעלו את השערים), אימתי כרוז אכריז, בארבעה עשר לירחא תניינא דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחין מכאן ולהלאה ינעלון תרעי (כרוז זה יוצא ביום י"ד אייר, ומאז ועד ז' ימים עדיין פתוחים השערים, ולאחר מכן ינעלו אלו השערים), ע"כ'. ולכאורה קצת צריך ביאור מדוע אין משאירים את השערים פתוחים לרווחה לפליטת עמו בית ישראל. אלא, שלאחר 'ל"ג בעומר' (החל בשבוע של הוד) אין כל צורך להשאיר את השערים פתוחים - כי כבר נכנסו כל בני ישראל, ואף פעלו כל משאלות לבם לטובה ביום ל"ג בעומר, כי הוא יום שבו פעל כל איש מישראל פעולתו לטובה בכל מאי דבעי.

מא. איתא במהרש"א (שבת לג.) על דברי הגמרא שנעשה נס לרשב"י במערה ונברא לו עץ חרוב למאכלו, שהיה בזה 'נס בתוך נס', כי בדרך כלל החרוב גדל במשך שבעים שנה, וכאן נברא מיד מוכן לאכילה. ללמדך על גודל פעולת הישועה בזכותיה דרשב"י, כי גם מה שאמור לקחת זמן רב ייגמר בכי טוב בין לילה, ולדידן נלמד, כי אפי' אם לא הגיע זמנו להפקד בבנים וכיו"ב, מיד נפקד.

ויש לומר שענין זה מרמזים ג"כ במה שנהגו לירות בחץ וקשת ביום הזה, כי החץ מראה שדבר שאורך זמן רב אפשר בזריזות לפעול אותו ולהגיע אל המטרה במהירות עצומה.

מב. בספרי קורות הימים (מסע מירון עמוד קיא, ועוד) מובא מעשה נורא בשם רבי יוסף סופר שנתיישב בצפת בשנת תקכ"ב, וז"ל. וכשיצא הרעש (רעידת אדמה שהייתה בצפת ומירון) על הארץ בחדש חשון תקכ"ב, באו כל הישמעאלים

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

כא

במצבו^{מג} הן ברוח הן בגשם^{מד}. ובפרט בשלש אלה, בני^{מה} - הרה"ק ממונקאטש זי"ע (שער יששכר מאמרי חודש בני חיי ומוזוני, וברלה"ן).

והערלים שבאותו מקום אל הבנין של רשב"י ז"ל, והדלת הייתה סגורה (שכן לפי התיאור הזמנים ההם היה בנין הציון סגור יום ולילה כי מעט יהודים דרים במירון ורוב היושבים בעיר ישמעאלים וערלים, והמפתחות היו אצל שמש הדר בצפת שהיה בא ופותח לאחר ש'נותנים לו מה שמגיע לו' עבור זה), וצעקו כולם - רבי שמעון, רבי שמעון, מאחר שאתה אדם גדול בעולם וחשוב, וגם שמענו מפי אבותינו מחשיבותך, וגם בעינינו אתה חשוב - פתח פתחך, ומיד נפתחה הדלת מאליה, והלכו כולם לפניו, וגם בני ביתם ונשיהם ניצלו, ולא היה להם היזק כלל. ועכשיו הוא (רשב"י) חשוב בעיניהם מאד ביותר.

כשהיה רעש שני (בו' כסלו) ברחו כולם, יהודים וערלים וישמעאלים לבנין של רשב"י ז"ל כבפעם הראשונה, וכשבאו קרוב לשם ראו כולם שהבנין כולו הגביה והתנשא למעלה, וקפץ באוויר כמו אדם - מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, והכיפה שמלמעלה של הבנין התחלקה לשני חלקים, לחצאין, והיו פתוחים לשנים, כיוון שראו זאת נפלה חרדה גדולה עליהם ונתחלחלו מאד, ופתחו כולם וצעקו 'רבי שמעון, רבי שמעון, אם הבנין שלך כך הוא, מה יהא סופנו...'. וזה היה יותר מחצי שעה, ואחר כך שקטה הארץ, שקט הרעש, ועמד הבנין על מקומו. הכיפה של מעלה שנחלקה לשני חלקים נתחברה יחדיו כבראשונה ולא היה היזק כלל. והאנשים שבאו לשם ראו הנס הגדול בזה הבנין, בחוץ ובפנים, (ובדקו) אם יש איזה סימן או איזה חריץ בבנין ולא נמצא כלל שום סימן או סדק בחומה שהיתה כבראשונה, עכ"ל.

מעתה נלמד ק"ו, אם אותם ישמעאלים שרק זעקו 'רבי שמעון, רבי שמעון, שמענו חשיבותך' נפתחו להם השערים, ורשב"י קבלם בשתי ידיים והציל אותם, על אחת כמה וכמה שיפתחו בפנינו השערים, כי הכל זקוקים לפתיחת שערים, כאשר ננעלו שערי תפילה ואנו זקוקים שיפתחו אותם עבורנו, כל אחד יושב במאסר בית האסורים שלו - תחת מסגר ובריח של היצר, ותחת מסגר ובריח של כל שאר קשיים, והכל ממתנינים לפתיחת השער לצאת לחפשי, יש מי שממתין לפתיחת דלתות הלב לתורה, יש הנצרך לפתיחת שערי לבות בניהם ובנותיהם, שיתייצבו על דרך טוב. הנה נזעק רבי שמעון, רבי שמעון, מאחר שאתה אדם גדול בעולם וחשוב, וגם שמענו מפי אבותינו מחשיבותך, וגם בעינינו אתה חשוב - פתח פתחך, ומיד תפתח הדלת מאליה.

מג. אמרו צדיקי הדורות (נחלת יעקב להרה"ק מבאיאן לעמבערג זי"ע, ועוד) שנרמז זאת במה שכתב ה'טור' (סי' תכח) 'ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג בעומר, וסימן פל"ג ח"י, פירוש פורים ל"ג בעומר ח"י באייר', שכשם שלענין פורים אמרו חז"ל 'כל הפושט יד נותנים לו', כך גם בל"ג בעומר שכל הפושט יד זוכה למלאות כל בקשותיו לטובה. ויותר מכך מצינו, כתב הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע במכתב קודש, כי נתנו סימן בטור ושולחן ערוך (או"ח תכח א) פל"ג - והיינו שבאותו יום בשבוע שחל פורים (י"ד אדר) בו ביום יחול ל"ג בעומר. ואמר הרה"ק כי בפורים כל הפושט יד נותנים לו - כלומר האדם עומד כעני בפתח מבחוץ ומקבל מתנות לאביונים, אבל בל"ג בעומר 'תרעין פתיחין' שהאדם עומד בפנים, ע"כ. ויתכן שכוונת הדברים כי העמידה בחוץ מראה על ריחוק בין העני לבעה"ב, עני כזה מקבל מתנה פחותה, משא"כ את מי שמכניסים הביתה הרי זה מראה כי הוא ידידו וקרובו ואין פוטרים אותו במתנה מועטת אלא מתנה מרובה.

מד. וגם בענין הזיווגים, ידוע מה שאמרו צדיקים שיום זה מסוגל למציאת זיווג הגון, כי רבי שמעון 'הציל הלחוצים', ומי לנו 'לחוצין' כמי שממתין לזיווג...

עוד יש מקום לומר, עפ"י המבואר ברבינו בחיי המפרש בקרא (שמות ג' ד"ה צעקת בניי) 'וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם' שלא נתנו להרחיב את בית דירתם, אמור מעתה, כי רשב"י יקיים בנו 'והציל הלחוצים' גם בענין דירה בהרחבה.

מה. איתא מהרה"ק ה'מנחת אלעזר' זי"ע (שער יששכר, אייר, מאמר גל עיני אות ה) על הא דאיתא (מכות יז) 'אמר רבא דילידא אימיה כרבי שמעון תלד, ואי לא לא תלד'. וברש"י (ד"ה דילידא) כל שאמו יולדת תבקש רחמים יהי רצון שיהא כרבי שמעון. ולפי פשוטו אין הדברים מובנים, וכי כל כך ביד כל איש לבקש שבנו יגדל ויתעלה לרום המדרגות כרשב"י.

ומבאר ה'מנחת אלעזר', כי אכן גדול ואדיר כוחו של האי יומא קדישא - יום ל"ג בעומר, עד שבידינו לבקש ולהתפלל על בנים כרשב"י, כי כל תפילה מתקבלת בשמי מרום ביום זה. ואנן נעני ונאמר, שאין הדברים אמורים

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

שכאמור 'בורא רפואות' מכוון כנגד 'הוד'. ואם כן יום ל"ג בעומר שהוא ספירת 'הוד שבהוד' הרי הוא מסוגל לבוא לתכלית הרפואה'.

מזוני - למדנו מדבריו של הרה"ק ה'חת"ם סופר' זי"ע בתשובותיו (י"ד רל"ג), כי הנה אמרו במדרש (מדרש זה אינו לפנינו) שבצאת בני ישראל ממצרים, לקחו עמם חררת מצה, וממנה ניזונו למשך ל' יום, ואז הלכו במדבר שלושת ימים בלא לחם, ויהי ביום השלישי, ביום י"ח אייר - ל"ג בעומר, החל הקב"ה להמטיר לחם מן השמים. ומסיים ה'חת"ם סופר' וראוי לעשות לזה זכר טוב. ואם כן אף עניין המזוני יש בהאי יומא רבה. שהרי ביום זה המטיר הקב"ה לחם מן השמים מ"ו.

זכר נודע על כוחו הגדול של רשב"י להשפיע שפע 'מזוני' לעולם, וכדאיתא ב'ירושלמי' (ברכות פ"ט ה"ח) רבי חזקיה בשם רבי ירמיה, כן היה רשב"י אומר

ה'שם שלמה' זי"ע שהרוצה להיפקד בזרעא חייא וקיימא יעתיר על כך בברכת 'רפאנו', כי ענין זה נכלל בכלל 'רפואה', וביום זה שהוא בחינת 'הוד' מסוגל לבקש על רפואות, כי 'בורא רפואות' (בברכת יוצר) הוא כנגד מידת ההוד (פרע"ח שער ק"ש פרק א), ו'הוד שבהוד' הוא רפואה בתכלית השלימות, נמצא שאף לפקידת עקרות מסוגל היום הגדול הזה מ"ו.

חיי - כמו שמביא הרה"ק ממונקאטש זי"ע (שם אות י) כי 'שמעון בן יוחאי' בנימטריא 'מחיה מתים'.

ועוד, שתיבות 'שמעון בר יוחאי' עולים במכוון כמספר 'ורפאתיו' (אורה ושמחה להרה"ק מבארניב דף כ, הובא בהילולא הרשב"י הערה סו). ולא זו בלבד, אלא איתא מהרה"ק רבי פנחס מקאריין זי"ע (אמרי פנחס השלם אות רלא) שיום זה מסוגל ביותר לעורר בו עניין הרפואה ומי שצריך לקחת רפואה (תרופות) יתחיל בל"ג בעומר,

דייקא ביולדת. אלא אף על עצמו ועל נפשות בניו ובנותיו יש ביד כל אחד ואחד לפעול - שיגדלו ויהיו כרבי שמעון, כשירבה בתפילה ותחנונים להתעלות בתורה ויראה טהורה, וכל מידה נכונה וטובה, ובזה יזכו הכל לרוות נחת דקדושה מכל יו"ח.

מו. איתא במדרש (שהש"ר א) אמר רבי אידי, מעשה באשה אחת בצידון ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, באו הבעל והאשה לפני רשב"י, ואמרו לו, רצונו להתגרש זה מזה. אמר להם רשב"י, חייכם, כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל ובמשתה כך אין אתם מתפרשים (נפרדים) אלא מתוך מאכל ומשתה. הלכו בדרכיו ועשו לעצמן י"ט, ועשו סעודה גדולה, בתוך הסעודה נתנה לו האשה יין ושיכרתו יותר מדאי, כיון שנתישבה דעתו עליו, אמר לה, בתי, ראי - כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו ולכי לבית אביך. מה עשתה היא, לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה, ואמרה להם שאוהו במטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא. בחצי הלילה ניעור האיש משינתו כשפג היין, אמר לה, בתי היכן אני נתון, אמרה ליה בבית אבא, אמר לה מה לי בבית אביך, אמרה לו - ולא כך אמרת לי בערב 'כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך', אין לי חפץ טוב בעולם יותר ממך. הלכו להם אצל רשב"י, ועמד והתפלל עליהם ונפקדו. ללמדך, מה הקב"ה פוקד עקרות אף צדיקים פוקדים עקרות, והרי דברים קל וחומר, ומה אם בשר ודם מכיוון שאמר לכו"ד כמותו אין לי חפץ בעולם טוב ממך נפקדו, ישראל המחכים לישועת הקב"ה בכל יום ואומרים אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה עאכ"ו.

כה אמר הרה"ק ה'לב שמחה' זי"ע, על הפזמון 'נעשה אדם נאמר בעבורך' (פזמון 'בר יוחאי') שאפשר לפעול 'אדם' - זרעא חיא וקיימא 'בעבורך' בזכות רשב"י [עד"ז יש מקום לומר שאפשר לפעול על עצמינו - מיר זאלן ווערן מענטשן, שאנו נתחיל להתנהג כבנ"א].

מז. איתא מהרה"ק ה'שמח ישראל' זי"ע (מאורן של ישראל י"ד שבט, ב) שיום פטירת הצדיק נקרא 'הילולא', כי אותו היום הוא לצדיק כ'בי הילולא' שהוא בלשון ארמי יום 'חתונתו', וכמו שבחתונה קורין את הכתובה לפני החתן להודיעו ולהזכירו את התחייבויותיו כלפי הכלה, כמו כן ביומא דהילולא של הצדיק מזכירים את התחייבותו כלפי האנשים שחסו בצילו. עכ"ל.

עפ"ז יש לומר, שבהילולא דרשב"י הרי הוא כחתן היוצא מחופתו, ו'שטר כתובה' בידו לכל המשתתפים בשמחתו הן בקירוב מקום הן בקירוב הלב, ובכתובתו כתוב 'אנא אפלח ואיזון ואפרנס יתיכי ליכי' (אזון ואפרנס), והרי הוא כמחייב עצמו להשפיע לנו בני חיי ומזוני וכל הצטרכויותינו בהרחבה מרובה.

והנה נוהג שבעולם אשר ה'מחותנים' שופכים דמעות כמים בשעת החופה להצלחת הזיווג ושיהא הבניין עדי עד, ואין זה סתירה ל'שמחה' כלל, כך גם באי הילולא רבא וקדישא 'יום חתונתו ושמחת ליבו' של רשב"י, שעלינו להיות

בכל פעם שהוצרך למעות 'בקעה בקעה התמלא דינרי זהב' והיתה מתמלאה - לא רק בכמה פרוטות הנצרכות כדי חיותם, אלא בקעה מלאה ב'דינרי זהב'.
 ודע, כי גם מי שאינו זוכה לעלות וליראות באתרא קדישא מירון, מכל מקום יש בידו לפעול בכל מקום שהוא נמצא, כי גדול זקרוש היום לאדונינו לקבל תפילתנו¹ ולשמוע שוועתנו בזכותא דרשב"י, וכמו שאמר רשב"י יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין - אף מי שאינו בנמצא אצלנו², עוד אמרו (פסחים נא): 'כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בין בפניו בין שלא בפניו'. והרבה צדיקים קרושי עליון שבארצות

כ'מחותנים' וכקרובים ולא כשאר אורחים הבאים לראות... אלא פלגי מים תרד עיני בתפילה לקבל מלוא חפניים מהשפעות הגדולות והקדושות הנמשכות לעולם בזכותו של רשב"י, וכדברי הגמ' הנזכרים האי עלמא כבי הילולא דמיא, 'חטוף ואכול' בריבוי פרקי תהילים ושאר תפילות ותחינות, וכל המרבה הרי זה משובח, וכאמור הכל יהא מתוך שמחה הגדולה, ועי"ז בוודאי ימלאו משאלות לבו ביד רחבה וגדושה.

מח. בפיוט שבתפילה אנו אומרים 'יושב סתר כתרו ישועה', וצ"ב, מה כוונת הפייטן, וכי מחמת שהקב"ה יושב בדין עם הכתר לכן תהיה לנו 'ישועה'. אלא מבאר ומבאר הרה"ק ה'צמח דוד' מדינוב זי"ע (צמח דוד, ליקוטי אמרים ר"ה), כי הכתר של הקב"ה נעשה מזכויותיהם של ישראל, מהם נעשה עטרה בראש א' צבאות, ומעתה אם יבואו המקטרגים לקטרג על מעשיהם של בני"י - שאין זכותיהם טובים וכיו"ב, נמצא שהם מטילים מום ודופי בכתרו של הקב"ה - שנבנה מ'זכויות' הללו, וזאת אינם מעיזים עשות, וממילא כאשר המלך לובש את כתרו אינם באים לקטרג, וזהו 'כתרו ישועה' - כי ע"י שהקב"ה לובש כביכול את הכתר על ראשו תהיה ישועה גדולה לבני ישראל כי לא יוכלו המקטרגים לקטרג.

מעתה בין תבין, כי ביום הזה שאנו מסתופפים בצילו של רשב"י, שופכים לב בתפילה בוודאי הוא נוטל את תפילתנו ומעלה אותם לשמים, ועושה מהם כביכול 'עטרה' (כתר) לראש של הבורא יתב"ש, ובזה שנעשה כתר לקוב"ה והוא לבוש בו, ממילא יתבטלו כל המקטרגים, כי מי מהם יעיז לבוא להטיל מום ודופי בכתרו של הקב"ה אשר הוא לבוש בו כביכול.

והנה ביום הזה יש לנו טעם לשבח, כי יש בו תפילת ציבור וגם תפילת הצדיקים, ושניהם שווים במעלתם, כמו שאמר רשב"י בזוה"ק בפרשת וישלח (קסז: בתרגום) הקב"ה תמיד מרוצה בתפילות הצדיקים ומתעטר בתפילותיהם, כמו שאמרנו שהמלאך הממונה על תפילות ישראל נוטל אותן תפילות ועושה מהם עטרה (כתר) לחי העולמים... אמר רבי שמעון, תפילת רבים עולה לפני הקב"ה, והוא מתעטר באותה תפילה, משום שעולה בגוונים רבים (שבכל ציבור יש כמה וכמה גוונים) ונכללת מכמה צדדים, ומשום שנכללת מכמה גוונים נעשית עטרה ומונחת על ראש צדיק חי העולמים. הרי לך, שתפילת הצדיקים וכמוה תפילת רבים (גם של אנשים פשוטים) עושה עטרה וכתר לחי העולמים. אמור מעתה כי היום הזה שאנו מתפללים בתפילת רבים, והצדיק מתפלל עלינו הרי יש לנו טעם בכפליים שתיעשה עטרה לקב"ה, וממילא יתבטלו כל המקטרגים, ויקויים בנו כלשון האידרא קדישא (בסוף אדר"ז), כמה פטרין ברקיעיא משתכנין ביומא דין בגינך (בת קול יצאה ואמרה כמה מקטרגים ברקיע משתתקין ביום זה בשבילך רבי שמעון).

ועוד יש לנו מליצת טוב על תפילותינו ביום הזה, כי נפלאות מצינו במעלת תפילת הרבים במשנת רשב"י (ברכות נ. דאמר ריו"ח משום רשב"י מאי דכתיב ואני תפילתי לך ה' עת רצון - אימתי עת רצון בשעה שהציבור מתפללין). ומפורש כן בזוה"ק (ח"ב רמח): שהמתפלל ביחידות בודקין אותו ואת תפילתו אם ראויה היא ליענות, אבל כשמתפלל עם הציבור אין בודקים אחריו כלל (עי' בזוה"ק ח"א רלד.), ואף אם נפשו מדובקת בחטאים ופשעים אין הקב"ה מדקדק עמו בפני עצמו אלא מקבל את תפילתו בתוך שאר הציבור.

מט. הרה"ק מבצלזא זי"ע היה מבקש מאנשיו שהיו נכנסים לבקש ברכת הדרך בטרם נסיעתם למירון שיזכירוהו שם לטובה, אמנם, פעם נענה ואמר לאברך שלא נסע (וטעמו ונימוקו עמו) 'ר' שמעון'ס קדושה איז אום מיט אום' (קדושת רבי שמעון מגיעה לכל מקום ולכל עבר), ולמדנו כי 'בשעת הדחק', כשאי אפשר ליסע לרבי שמעון אזי עלינו להאמין בקדושתו של רבי שמעון, ויבקש בזכותו גם ממקומות המרוחקים ביותר (בקודש פנימה ח"ב עמ' שסג).

נ. איתא בספר 'יעקב סלה' לרבי יעקב יפה מחכמי איזמיר לפני כמאה חמישים שנה (פרשת ויקהל), וז"ל, עוד אפשר לרמוז 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת' על מעלת רשב"י הקדוש ז"ל, שהוא עילוי גדול להדליק מנורה לעילוי רשב"י ז"ל ביום ל"ג לעומר, וזהו שרמז לא עם אותיותיו הוא בגימטרייא ל"ג, ר"ל בל"ג תבערו אש

הגולה פעלו גדולות ונצורות בהאי יומא^נ, על אף שהיו רחוקים ת"ק פרסאות ממקום אש להבת שלהבת^נ.

שהוא בגימטריא בכל מושבותיכם, בא לרמוז דלאו דווקא במקום פטירתו שהוא במירון אלא בכל מושבותיכם בכל מקום שאתם דרים שם תדליקו המנורה של רשב"י זיע"א, ואמר 'ביום השבת' שהוא בגימטריא רב"י שמעון ב"ן יוחאי בדקדוק, וגם רשב"י נקרא שבת כמ"ש בסוף אדרת נשא 'מה שבת לה' קדש אף רשב"י קדש'. לעת זקנותו של הרה"ק ה'אמרי חיים' מויז'ניץ ז"ע השתוקק מאוד לנסוע למירון קודם ראש השנה, באמרו שעומדים לקראת יום הדין, ומוכרח הוא לקחת את ה'לוער' (עורך דין) המומחה והגדול ביותר שיוציא לצדק דיננו, אמנם הגבאים הפצירו בו מאוד לבל יסע עקב חולשת גופו, עד שאמר שישאלו את בנו הרה"ק ה'ישועת משה' ז"ע שכהן אז כרב שיכון ויז'ניץ, וגם הוא פסק ש'אסור' לרבי לנסוע עד מירון, אז 'קיבל' האמ"ח את ה'פסק', כי אמר שצריך לשמוע בקול ה'מרא דאתרא'... ותחת כן נסע לירושלים להתפלל בכותל המערבי. לאחר מכן עלה לבית נכדו כ"ק אדמו"ר מסלונים שליט"א לנוח מעט, והגיע הרה"ק ה'נתיבות שלום' ז"ע לדרוש בשלומו ולברך ולהתברך לקראת ראש השנה, פתח האמ"ח וסיפר לו שרצה מאוד לנסוע למירון עד שגזר עליו המרא דאתרא שלא יסע, נענה לו ה'נתיבות שלום' בלשון הגמ' (פסחים נא): 'כדאי הוא רבי שמעון בן יוחאי לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו', שמח האמ"ח בדבריו ומיד הוסיף כי אצל רבי שמעון תמיד נחשב 'בפניו', כי איתא בזה"ק (ח"ב לח.) 'מאן פני האדון ה' דא רשב"י... רמז הרה"ק הדברי יחזקאל ז"ע (ל"ג בעומר) בפסוק 'שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו', שתולים ב'בית ה' ר"ת ש'מעון ב'ר יוחאי. שמבקשים שאורות הקדושים של רשב"י השתולים בבית ה' בעולם העליון, יפריחו גם להעומדים 'בחצרות אלקינו', היינו העומדים מרחוק מבית ה' כמו החצר שהוא מחוץ לבית [עד"ז גם להעומדים מרחוק בפועל].

נא. נתקבל בידינו מכתב, בו מספר בעל העובדא מעשה נפלא בו תבין עד כמה כדאי רשב"י לסמוך עליו אף שלא בפניו (אף ממרחק), וז"ל, בל"ג בעומר תשע"ט לא זכיתי לעלות להילולא דרבי שמעון עקב חולה שהיה לי בתוך ביתי והייתי מאוד שבור מזה, עמדתי בחלון ביתי ושרתי בדמעות בר יוחאי עם כל עמך בית ישראל, בשבת קודש שלאחר מכן שהיה בשלושת הימים (שלאחר יומ"ד) קראתי בגליון באר הפרשה בו היו סיפורים נוראים בגודל ר' שמעון וההילולא והיכולת לפעול ישועות אף מרחוק, לקחתי ספר תהילים התיישבתי בחדר שני בביהמ"ד ואמרתי בבכיות ספר רביעי וחמישי והתפללתי שהכוח ר' שמעון יפעול לי מרחוק, וכיוונתי בליבי שהנה אני עומד על ציונו ומשתטח וודאי פועל ישועה גדולה.

למחרת השבת פניתי לאיזה עסקן רפואי ותיניתי לפניו, כי בצרה גדולה אני ודרשתי כבר ברופאים בכל העולם ולא מצאתי מרפא למחלה הקשה, תוך כדי שיחה עימו עלה רעיון בדעתו לפנות לרופא מומחה בתחום אולי משם תגיע הישועה, אף שכבר פניתי לכל גדולי המומחים בעולם ולא מצאו דרך לרפואה. וכך הווה, בתוך שבוע ישבתי אצלו בחדר וברוך השם נמצא הדרך לטפל במחלה, והעניין עלה על דרך המלך. והיה לנו ברור שמיד אחרי ל"ג בעומר והתפילה זכינו לישועה עין בעין.

וכיו"ב ידועים סיפורים ומעשיות לרוב, כי כוחו דרשב"י הוא למעלה מן המקום, וממליץ טוב בעדנו ביכל העולם כולו, העיד בפני הגה"ח רבי מאיר יהודה העלד שליט"א שאחד ממכיריו מתושבי עי"ת מאנרא יצ"ו, החליט לקיים הסגולה הנודעה שרבים כבר נושעו על ידה להבטיח שאם יעזרהו הקב"ה בזכותיה דרשב"י ובקרוב יולד לו בן זכר ייקרא שמו בישראל 'שמעון', ואכן הלה שלא זכה ליסע לארה"ק הבטיח בל"ג בעומר תשע"ט ממעונו שבמאנרא את ההבטחה, ובחודש טבת תש"פ כבר זכה להכניס את בנו 'שמעון' בביתו של אברהם אבינו.

נב. מעשה נורא התרחש בארה"ב בשנת תשע"ג, בתחילת השנה הושיבו השלטונות כמה וכמה יהודים יראים ושלמים בבית האסורים, מחמת איזה עניין שהוא. אחד מהאסורים היה יהודי שנהג לעלות מפעם לפעם במשך ימות השנה וק"ו בל"ג בעומר לאת"ק מירון, גם עתה משנתפס רצה ליסע מיד לארה"ק למירון לבקש רחמים לביטול הגזירה, אך השלטון כבר עיכב בעדו מלצאת את גבולות ארצם, ושלח את בנו שימהר ליסע לאת"ק מירון, וכן עשה הבן. על כולנה הצטער היהודי צער רב, ולא פסיק פומיה מלהתאונן שמעודו לא החסיר מלעלות להסתופף בצילא דרשב"י, ועתה בשנה זו הרי הוא נתון בכבלי בית האסורים ולא יוכל ליסע למירון (כי הושיבו שם לזמן ארוך). נענה אחד הבנים ואמר לו דרך נחמה, אכן בשנה זו אינך יכול ליסע לרשב"י, אך ברור לי שרשב"י בוא יבוא אליך, והיו דיבוריו נראים כחוכא ואיטלולא.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

כה

ובפרט אם ילמדו מאמרי רשב"י¹ המפורזים בש"ס או בזוהר הק', כי בזה נחשב להם השתטחות רבות האריכו בספה"ק במעלת האי יומא קדישא² על הציון ממש (מאור עינים ישמה לב מס' שבת)³. כי הוא נורא ואיום, עד שהפליגו ואמרו כי

בהגיע שבת ערב ל"ג בעומר (שחל ביום א') ישב היהודי בכלאו, ומירר בבכי מרוב השתוקקותו לשהות בצילו דרשב"י, וכפי שהגדיר זאת ה'יושב' כל קירות בית האסורים היו רטובים באותו שבת מדמעות. ואכן, במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוררו 'בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדינו אדוננו בר יוחאי'. למחרת היום הודיעו להם מטעם השלטון כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם, וראו הכל שלא זו בלבד שרבי שמעון הגיע אל תוככי בית האסורים, והביא להם אבוקה לרקוד בשמחה, אלא אף גם זאת הוציאם מן השביה.

שמעתי מבעל המעשה הי"ו, שלפני כמה שנים 'נתפס' בידי שוטרי המלכות על שעבר על חוקי המדינה, הללו אסרו אותו תחת מסגר ובריח, ובמשך כמה שבועות המתין לגזר דין שישיתו עליו השופטים, למותר לציין שבני משפחתו פעלו ועשו כל מיני השתדלויות שבעולם כדי לשחררו, אולם כל ה'עסקנים' אמרו שלפי הנראה אין מנוס משיבה בבית האסורים למשך כארבעה שבועות לכל הפחות, והימים 'ימי הספירה' היו, בהגיע ליל ל"ג בעומר נזכר ביומא דהילולא של רשב"י, ופרץ בדמעות שלישי ובכה מאין הפוגות על מצבו הקשה, וידר נדר לאמר, שאם יהיה אלוקים עמו ויצילו מן הבור הזה בזכות אדוננו בר יוחאי יסע למירון כדי להודות לה' על חסדיו המרובים שגמל עמו, ואכן לא עבר זמן רב ולפתע נכנס אחד משומרי בית האסורים וצויה עליו להתלוות אליו, ולתדהמתו שחררוהו על אתר... בעצם היום הזה הופיע האיש בביתו הניח כמה ממטלטליו והודיע לבני הבית כי אצה לו הדרך לעלות מירונה, בני משפחתו ניסו לדבר אל לבו שלא יעשה כן, כי מן הנראה הינו עייף ויגע מכל אשר עליו בשבועות האחרונים, אולם הוא לא שמע אליהם, והודיעם שעליו לקיים נדרו, להודות ולהלל להשי"ת על הציון המצויינת באתרא קדישא מירון, ואכן בשמחה ובששון הגיע לציון הקדוש ושהה שם עד למוצאי ל"ג בעומר, כשהוא מודה להקב"ה בשבח ושירה על כל החסד שעשה עמו.

נג. וכך כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל 'מי שהוא מחמת אונס וחולשה וקשה לו לעלות למירון ביום ל"ג בעומר, או הדר בחוצה לארץ, ילמוד בזה הספר מאמרי רשב"י, וישמח במקומו בשמחת הילולא דרשב"י, ויוושע גם כן'.

נד. ועד כמה יכול אדם להתרומם על ידי העסק בתורתו של רשב"י - יתבונן בעצמו שהרי אין איש בדורנו שיעלה על דעתו שבבואו לעולם העליון יושיבוהו בהיכלא דרשב"י, ואילו כאן בזה העולם, הרשות נתונה בידי כל אחד להיכנס להיכל קדשו של רשב"י, על ידי שילמד מאמרותיו ויהגה בדבריו הק'.

נה. הרה"ק מקאליסק זי"ע נהג לאמר בעת טבילתו במקוה ביום ל"ג בעומר הריני מקבל עלי קדושת היום (הילולא דרשב"י סה).

ואילו בספר 'בקודש פנימה' (ח"ב עמ' שסג) מביא שסיפר הרה"ק מבעלזא זי"ע, כי פעם אמר ה'שר שלום' זי"ע כי ל"ג בעומר איז די גרעסטע טעג אין יאהר' (- היום הגדול ביותר בכל השנה), ומיד כפף בנו המהר"י זי"ע את עצמו ואמר לאביו געב מיר א ברכה (ברך אותי).

שנה אחת ביום ל"ג בעומר בעת עריכת שולחנו הטהור הזכיר הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא זי"ע את מאמרם ז"ל (ביצה ט:): 'הידור מצוה עד שלישי', ושאל הרי הקב"ה מקיים את כל התורה כולה (עי' ברכות ו), ובמה שייך אצלו הידור מצוה עד שלישי, אלא, כמו שאמרו ז"ל (סוכה נב:): 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואלמלי הקב"ה עוזרו אינו יכול לו', ובמצוה זו מהדר הקב"ה 'עד שלישי', שאחר שנלחם האדם עם יצרו ועשה שני שלישי, עושה הקב"ה עבורו את השלישי הנותר.

והנה ימי הספירה - ימי הטהרה, מ"ט יום הם, נמצא שביום ל"ג בעומר כבר עברו שני שלישי מימי הספירה, ועד יום זה עמלים בני ישראל לטהר נפשם מכל סיג ופגם. אך מיום זה ואילך מהדר הקב"ה ומטהר את בני ישראל מכל טומאתם, ואומר 'זורקתי עליכם מים טהורים', והיינו שביום זה מכפר הקב"ה לבני ישראל על כל עוונותיהם (הובא בדובר שלום להרב אברהם חיים שמחה בונם מיכלזאהן זצ"ל).

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

קדושת היום של ל"ג בעומר היא בעין קדושת יום הכיפורים לענין מחילת העוונות וטהרת נפשות ישראל מכל חטא¹, וכן אמר הרה"ק רבי יהושע מקאמינקא זי"ע להרה"ק משינאווא זי"ע, דענין יום הכיפורים הוא, שאהרן הכהן שהוא בחינת 'הוד' נכנס לקדשי קדשים שאף הוא בחינת 'הוד', והכי נמי בל"ג בעומר מתעורר בחינת 'הוד שבהוד', והיינו הך"ז, ואפשר לפעול בו ישועות כביום הכיפורים (הובא באוהב שלום השלם ח"ב עמ' 177).

באותו ה'טיש' ישבו הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע והרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע, הרה"ק השר שלום התלהב באלו הדיבורים משך כג' רבע השעה (וכך כותב ה'דובר שלום' - הרה"צ מצאנז ישב בכל משך העת נשען על השולחן ושתי ידיו על מצחו. והרה"צ מקאמינקא זלגו עיניו דמעות כשטף מים רבים).

וכעין זה כבר איתא במהרש"א (מו"ק כח. ח"א ד"ה מת) וז"ל, שאנו מדקדקים לעשות יו"ט קצת בל"ג בעומר לזכר שבו עברו רוב ימים שהן ב' חלקים מימי ספירה יום לשנה ששוב אין אדם חוטא, עכ"ל.

אגב אורחא, הרה"ק ה'שר שלום' זי"ע היה אומר שהוא 'פלא' שבש"ס נכתב כל מעשה דרשב"י ש'הוחבא בתוך מערה מפני הגזירה' במסכת שבת דף ל"ג, וסימנא מילתא... הוסיף על כך הרה"ק מקאמינקא זי"ע, שיש בזה פלא בתוך פלא, שעד אותו מקום הובאו בש"ס ל"ב מימרות משמיה דרשב"י, וסוגיא זו הנמצאת בדף ל"ג היא המימרא ה"ל"ג...

בדרך צחות אמר הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, שבל"ג בעומר כלולים כל השלש רגלים, כי שחיתת הכבשים (שהיה נהוג בין הרבה מבני עדות המזרח) סמוך למערה הוא כנגד חג הפסח, ההרים שמסביב הציון רומזים לחג השבועות שהרי שניתנה תורה בהר סיני בחג השבועות, והאזהרות שמקימים הבאים לשהות במירון הוא כנגד חג הסוכות דבעינן דירת עראי. והוסיף חכם אחד עוד, עפ"י המעשה הידוע שהרה"ק מרוזין שאל פעם את אחד מחסידיו מבני ארץ ישראל, היאך נראית ההילולא ביום ל"ג בעומר במירון, תיאר החסיד בפני רבו שבפנים המערה - יוהכ"פ, ומחוץ למערה - שמחת תורה, ומאד הפליא הרוזינער את דבריו, ולפי זה יש לנו עוד שני מועדים ביום הזה.

נו. ומהאי טעמא נהגו ישראל קדושים לשורר בעוז ובתעצומות ולפזז ולכרכר ביום ל"ג בעומר בדברי רבי עקיבא 'אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים', הגם שנאמרו במקורם לענין טהרת יום הכיפורים, ו'הם במשנה ערוכות' בסוף מסכת יומא, ש'אם אינם נביאים בני נביאים הם', ושקול האי יומא בקדושתו ולענין טהרת הנפש ומחילת העוונות כמו יום הכיפורים.

נז. נוראות אמרו בגודל מעלת האי יומא רבא, דאיתא בגמ' (ברכות נח.) וההוד - זה בית המקדש ולפי זה יש לומר כי 'הוד שבהוד' היינו 'קדש הקדשים' וללמד, כי ל"ג בעומר שענינו 'הוד שבהוד' קדושתו היא כנגד קדש הקדשים, וזהו שייסד הפייטן בר יוחאי בקדש הקדשים.

בספר 'הילולא דרשב"י' מביא (הערה מא) שפעם דיבר הרה"ק ה'שר שלום' זי"ע מענין גדלות ל"ג בעומר, נענה בנו הרה"ק רבי זונדל זי"ע ואמר, שהוא כמו יוהכ"פ. נענה ה'שר שלום' בלבת אש וקודש ואמר, אכן יפה כיוונת.

מאמר נורא הוד אמר הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע (הובא בספר 'אהבת חיים' מועדים על יוה"כ, להרח"י דייטש דומ"ץ מאקאווא), דהנה כתיב בפרשת בראשית (ה כא) 'ויתהלך חנוך את האלוקים ואיננו כי לקח אותנו האלוקים', וידוע שהקב"ה לקחו למעלה ועשאו למלאך מט"ט והוא המליץ טוב' על בני ישראל (זוה"ק בראשית לז: ועוד מקומות). והקשה הרה"ק מהר"י, אם כביכול נצרך ל'מלאך' שימליץ טוב על בני ישראל, מדוע הוצרכו כביכול לשדד מערכות ולהעלות אדם בימי חייו השמימה להפכו למלאך, מה שלא נשמע מכל הדורות כיו"ב, וכי א"א לקחת איזה מלאך מתוך רבבות אלפי מלאכים שרפים ואופנים אשר בשמים ממעל, ולתת לו תפקיד של 'מליץ טוב' על ישראל.

ומבאר המהר"י, כי אכן בכדי להמליץ טוב על ישראל צריך המליץ 'להבין', להרגיש ולדעת היטב מה עובר עליהם, ולמלאך אין כל שמץ השגה והבנה בקשיים שאיש יהודי עובר בהיותו בעולם הזה, הייסורים ומכאובים, הנסיונות הקשים והמרים, ואינו מבין גודל היצר הבורע באדם... רק מי שהיה חי בעולם הזה והרגיש על בשרו את כל המציאות הלזו באיזה ים טובעים בני העולם, באיזה בוך שוקעים ברוחניות ולא פחות מכך בגשמיות, הוא יש בידו להבין את הנעשה, ולהמליץ במליצת טוב וזכות על בני ישראל.

הוסיף על כך בנו הרה"ק המהר"ד זי"ע, שבזה יובן היטב לתרץ הסתירה, כי במדרש (ויק"ר כא יב) הובא מימרא דרבי אבהו, מצד אחד כתיב בכה"ג הנכנס לפני ולפנים לקודש הקדשים אחת בשנה ביוה"כ - 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד', והרי אף (אהרן) הכהן הגדול בכלל 'אדם' ונחשב כמו שגם עליו אמרה תורה וכל אדם לא יהיה באהל

י"ח, מפי הגרש"א זעלטענרייך זצ"ל אבד"ק טשאקאווא). וכעין זה כתב הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (דרשות ח"ב רפ.) שמדת 'הוד שבהוד' היא בבחינת 'כתר', ומתעורר ה'עת רצון' שנגלה הקב"ה לישראל בעת מתן תורה כזמן מלא רחמים. ורמז לה, וז"ל. ולפע"ד, כי הוא יום ל"ג - למ"ד גימ"ל במלואו גמטריא 'זקן' שהוא רצון העליון בחינת יוה"ב בידועי".

וכך כתב הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע (יערות דבש ח"ב דרוש יא) וז"ל, ויום ל"ג בעומר הוא הילולא דרשב"י, כי מת אז, והיה למעלה הילולא [בבחינת] 'הנערה באה אל המלך' וראוי לכל איש הירא וחרד לשום אל לבו יום ההוא לשוב בתשובה, כי זכות רשב"י מסייעת להבא לטהר^נ, ולא לבלות זמן בעו"ה בהבלי עולם, אשר הוא לצדיק לצער, עכ"ל^ס.

מועד... ותי' שהיה נחשב באותה שעה כ'מלאך', וק' דרב אבהו עצמו אמר ש'וכל אדם' כולל גם את המלאכים שנא' בהם ופניהם פני אדם, ונמצא שהן אדם והן מלאך אסורים להכנס לקוה"ק, ועיי"ש תירוץ. ומבאר המהרי"ד דלפי דברי אביו אתי שפיר ככפתור ופרח, כי אכן בשעה שנכנס אהרן לקדשי הקדשים הרי הוא כמלאך, אבל לא כסתם מלאך, אלא מלאך שב'עבר' היה אדם, מלאך כזה הוא הראוי להכנס ביום קדוש כזה לקוה"ק, שהרי מה היה עושה שם הכהן, היה בא לפעול שנה טובה ומתוקה ברכה וישועה לבני ישראל, ולפעולות אלו יש כח דייקא בידי מלאך שהיה אדם, כי הוא מכיר את כל הקשיים, הנסיונות וההסתרות, העוברות על בני ישראל בעודם בעולם הזה... הוא יכול להמתיק את כל הדינים.

ובנוגע לענין הילולא דרשב"י ייאמר, הנה אנו מזמרים 'בר יוחאי בקודש הקדשים', ומדוע מזמרים בר יוחאי ולא רבי שמעון, כי רוצים להזכיר בזה את כוחו דרשב"י שהוא היה 'ילוד אשה', וחי בעולמנו, ואכן דייקא הוא יכול לפטור אותנו מן הדין, כי הוא מבין כביכול לכל מה שעובר עלינו בהיותנו בעולם הזה, והוא יכול להכנס ל'קודש הקדשים' - כאשר הבאנו שיום זה הוא כיוה"כ שספירתו 'הוד שבהוד', ושם יכריז את מאמרו יכול אני לפטור את כל העולם כולו ויבטל כל הגזירות, כלשון האידרא קדישא (בסוף אדר"ז), כמה פטרינ ברקיעיא משתככינ ביומא דין בגינך (בת קול יצאה ואמרה כמה מקטרגים ברקיע משתתקין ביום זה בשבילך רבי שמעון).

ואולי יש לרמז זאת גם במאמר הכתוב בתהלים (פז ה) ולציון ייאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון, כי ה'ציון' מרמז לציונו של הצדיק (כמו שאומרים בשם הרה"ק רבי זושא זי"ע ישלח עזר מקודש - בחיי חיותו של הצדיק, ולאחר הסתלקותו הרי 'מציון' יסעך פועלים הישועה בציון הקודש) - מה ייאמר לגבי הציון, כי זוהי מעלת הצדיק, שכהיום הנו כמלאך ומעיקרא היה איש אשר יולד בזה העולם (וכפל לומר 'איש ואיש' לשון חיבה...) ועתה עלה למעלה, הוא יכוננה עליון - ישתיק כל הקטרוגים, כשהוא כבר בעולם העליון בבחי' מלאך מליץ טוב.

עוד ייאמר בה בפסוקי תהלים (קא ו) עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי הולך בדרך תמים הוא ישרתני (ובפשוטו היינו שודד המלך אומר שאינו מתעסק רק עם אנשים נאמנים, והם ישרתוני), וי"ל שקאי על הקב"ה כביכול, שאומר אני צריך ל'מליץ טוב' על בני חביבי, ומי הם, הרי אלו אותם נאמני ארץ שהיו וחיו בעולם הזה, הם ישבו עמדי להמליץ טוב, ומתי כאשר הם כבר הולך בדרך - כאשר הלכו כדרך כל הארץ ונסתלקו מעולם הזה, אז הם נבחרים להיות 'מלאך משרת' - משרתי ה' הממליצים טוב על בניו.

נח. הרה"ק ה'שפתי צדיק' מפילץ זי"ע (ל"ג בעומר אות א) מביא מנהגו של הרה"ק הרבי רבי העניך מאלכסנדר זי"ע שהיה רגיל לברך את החסידים במוצאי יום ל"ג בעומר 'האט'ס געפועל'ט אלעס גוט' - יה"ר שיתקבלו כל תפילותיכם לרצון. ומבאר, כי הוא בדומה למוצאי יום הכיפורים שהכל מברכין זה את זה שיפעלו כל טוב, כי בכל השנה עוונותיו של אדם הם כמסך המבדיל המונע בעד תפילותיו מלעלות השמימה, וממילא אחר טהרתן של ישראל ביום הכיפורים - שנמחלו עוונותיהם, אפשר לתפילות לעלות מבלי מעכב, וכיוצא בו ממש הוא יום ל"ג בעומר, כי ביום זה פועל רשב"י לכפר עוונותיהם של ישראל, באמרו 'יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין', ומעתה אפשר לברך שיפעלו כל מילי דמיטב, כי אין כל מעכב בעד התפילות.

נט. ונתן הרה"ק מבארניב זי"ע (אורה ושמחה אות כח) רמז לדבר כי 'שמעון בר יוחאי' בגימטריא 'יבין ושב ורפא לו' (ישעיה ו י).

ס. כעיי"ז איתא באלשיך הק' בפירושו על איוב (פ"ל כ"ג) על הפסוק 'והנפש תלעג לרש' (פ"י לגוף) ותלך צהלה ושמחה לחוג את חג אורות אשר עשה בחברת הגוף, כנכנסת לחופה לפניו יתברך, כי על כן קראו בספר הזוהר אל פטירת נפש צדיק - 'הילולא'.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

שליחותו, ורשב"י ראהו, אמר לו רשב"י אם לא תסתלק מכאן אגזור עליך שלא תוכל שוב לעלות למקומך בשמי גבוהים, כי אשליך אותך למקום נידח בו נשלחו עזא ועזאל [המלאכים שהפיל הקב"ה משמים לארץ, והם קשורים בשלשלאות בהרי חושך, (יומא סו: וברש"י ד"ה עזא)]. אלא, חזור אל בורא עולם, ואמור לו, אף אם אין בעולם שלושים צדיקים, די לנו בזכותם של עשרים צדיקים לקיום העולם דכתיב (שם לא) 'לא אשחית בעבור העשרים'. ואם אין אפילו עשרים צדיקים בעולם, די בזכותם של עשרה צדיקים להציל את העולם מחורבן כי כה אמר ה' (שם לב) 'לא אשחית בעבור העשרה'. ואם אפילו עשרה צדיקים אין בנמצא, לא ימוטו מוסדי תבל בזכות שני צדיקים - אני ובני, דהכי כתיב (דברים יט טו) 'על פי שנים עדים יקום דבר', ואין דבר אלא עולם, דכתיב (תהלים לג ו) 'בדבר ה' שמים נעשו'. ואם גם שני צדיקים איננם, ישנו צדיק אחד ואני הוא וכתיב (משלי י כה) 'וצדיק יסוד עולם'. באותה שעה יצתה בת קול מן השמים ואמרה 'זבאה חולקך רבי שמעון, דקודשא בריך הוא גזר לעילא, ואת מבטל לתתא, בוודאי עלך אתמר (תהלים קמה יט) רצון יראיו יעשה' (אשרי חלקך רשב"י שהקב"ה גזר גזירה בשמים ממעל, ואתה מבטלה בארץ מתחת, ועליך הכתוב אומר 'רצון יראיו יעשה')^{סא}.

ביטל כמה גזירות - כוחו של רשב"י לבטל כל גזירות קשות ורעות

עובדות נוראות מצינו בזוה"ק בכוחו של רשב"י לבטל את הגזירות, וכמובא ב'זוהר הקדוש' (השממות ח"א עה"פ ואברהם היה יהיה) זמנא חדא יצא רשב"י וראה בעיני קדשו חשבות ואפילה גדולה היורדת לעולם. אמר רשב"י לרבי אלעזר בנו, בא עמי ונראה מה רוצה הקב"ה לעשות כעת בעולמו. הלכו ומצאו מלאך אחד גדול כהר גדול, ומפיו יוצאים שלושים להבות של אש. שאלו רשב"י, להיכן פניך מועדות, ומה בדעתך לעשות עתה בעולם. ענהו המלאך - להחריב את כל העולם כולו, כי גזירה יש מלפני הבורא שבכל עת מוכרחים להיות בעולם שלושים צדיקים דכתיב (בראשית יח יח) 'ואברהם היו יהיה' - יהיה בגמטריא ל', וכעת יש בעולם פחות משלושים צדיקים, לכן, שלחני הבורא להחריב את העולם כולו. אמר לו רשב"י במשותא מינך, חזור נא אל הקב"ה ואמור לו בר יוחאי שביח בארעא (הרי רשב"י נמצא בזה העולם), פנה המלאך אל הקב"ה ואמר לו 'מאריה דעלמא גלי קמך מה דאמר לי בר יוחאי' - הלא ידוע לפניך מה שאמר לי רשב"י. אמר לו הקב"ה, לך והחריב את העולם כולו ולא תשגח ביה בבר יוחאי (אל תשגח בדברי בר יוחאי), חזר המלאך לעשות

סא. הרי לפניכם 'מכתב' שנתקבל לידי מאברך ת"ח מופלג,

ט' אייר לפרשת אמור תשפ"ג.

בפורים תשפ"ב חשה נוו"ב שלא בטוב, לאחר כחודש גילו הרופאים אצלה גידול ל"ע במקום פלוני, והוסיפו לומר לנו, כי אמנם ברוב המקרים ה'גוש' שבמקום זה אינו ממאיר, אבל עדיין יש מקום גדול לחשוש שמא הוא ממאיר, והסכנה גדולה, פחד ורעדה היו מנת חלקנו... כשבועיים לפני ל"ג בעומר נסעתי לציון התנ"א רשב"י, שם גמרתי את כל ספר התהלים מתוך תחנונים שנתבשר בשורות טובות.

למחרת למדתי ב'שיעור' שלי בגמרא (יבמות סז:) מח' בין רבי יוסי ורבי שמעון האם חיישנן למיעוטא שלרבי שמעון אין חוששים למיעוטא, מיד קפצתי ממקומי והתחלתי לחפש כמי ההלכה ומצאתי שכל מקום שנאמר רשב"י הלכה כמותו (בשונה מסתם ר"ש), והיה לי בזה חיזוק עצום - לקבל בפחות מכ"ד שעות 'הודעה' שאין חוששים למיעוט, והרי הרופאים אמרו שעפ"י רוב גידול זה אינו מסוכן...

ביום ל"ג בעומר תשפ"ב עליתי שוב לאתרא קדישא מירון, שם שפכתי לבי אצל רשב"י לישועתה ורפואתה השלימה של נוו"ב, וכה אמרתי, אנא מלך מלכי המלכים רחם עלינו בזכות רשב"י, ואם הגידול מסוכן הפוך אותו לבלתי מסוכן, וכיצד ידעו על הנס... (הרי יוכלו לחשוב שמעיקרא היה בלתי מסוכן) על כן אבקשך, שיעלם לגמרי הגידול ולא יצטרכו כלל לשום טיפול... וקבלתי על עצמי ללמוד בכל יום דף זוהר הק' עד ל"ג בעומר תשפ"ג, וכן קבלתי לעשות סעודת הודאה ברוב עם, בכיתי מעמקי הלב, רשב"י היום הוא היום שלך, אנא פעל עבורנו ישועה רבתית, ועוד ביקשתי והתחננתי שתוסיף עוד ללדת זש"ק.

כמה ימים לפני חג השבועות הגיע תור הבדיקה אצל הרופא, משראתה האשה את ה'מחט' שעמו עורכים את הבדיקה הבינה כי מדובר בענין רציני מאד... אלא שקודם הבדיקה החליט הרופא לעשות לה עוד 'צילום', ויאמר לה הרופא, הנה ראיתי בבירור שהגידול הצטמק כמעט לגמרי, ופסק את 'הדין', מאחר שהגידול קטן כ"כ, על כן

המתים ובין החיים ותעצר המגפה, כולי האי אצטרך ליה למשה למטרה, ורשב"י במימריה הקב"ה גוזר והוא מבטל מותנא, היינו שמושה רבינו היה צריך לטרוח בפעולות שונות עם הקטורת כדי לבטל המגפה, ואילו רשב"י עשה כן 'בדיבורו' בלבד^{סג}.

והנה שיטת רשב"י ששפע הבא בזכות הצדיק נשאר לעולם, כדאיתא ב'ספרי' (פרשת עקב פיסקא לח) לגבי ענין הברכה שהצדיקים מביאים אתם לכל מקום שהם הולכים, כשבא יעקב אצל לבן ברכה באת לרגליו... ירד יוסף אצל פוטיפר ברכה באת לרגליו... ירד יעקב אצל פרעה ברכה באת לרגליו, ובמה ברכו שנפסקו שנות הרעב בטרם זמנם, וסבר תנא קמא שאחרי מות יעקב חזרו שנות הרעב לשמש עד מילוי זמנם (שבע שנים), רשב"י אומר אין זה קידוש השם, שדברי צדיקים יהיו קיימים בחייהם ובטלים לאחר מיתתם, אלא שפע הבא ע"י הצדיק קיים לעד ולעולמי עולמים^{סד}.

ו'דבריו עושים פירות', בדיבור בעלמא^{סה}, כדאיתא ב'זוהר חדש' (מדרש רות קד.) פעם אחת היה רבי שמעון מהלך בדרך, משנכנס לעיר 'לוד' באו אליו אנשי העיר וסיפרו ש'דבר' (מגיפה) קשה שולט על העיר. סובב ר' שמעון סביבות העיר וראה אנשים רבים המוטלים ללא רוח חיים, נענה רשב"י ואמר 'כל האי במתא ואנא הבא, גורנא דליבטיל' (היאך יתכן, שאני כאן ועדיין המגיפה קיימת, גורני שתתבטל המגיפה). תיכף נשמעה בת קול המכרזת ואומרת למלאכים הממונים על המגיפה צאו ממקום זה, כי רשב"י נמצא כאן, והקב"ה גוזר גזירה והוא מבטל. באותה שעה היה רבי חנינא בלוד, ומשראה מעשה זה בא לפני רבי מאיר וסיפר לו מאי דהוה, נענה רבי מאיר ואמר, מי הוא זה שיכול לעמוד על רוב שבחו של רשב"י, פתח ואמר 'ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים עליה קטורת' (במדבר י"א), וכתוב (פסוק יב) 'ויקח אהרן וכו' והנה החל הנגף בעם', וכתוב (פסוק יג) 'ויעמוד בין

אין צורך בשום בדיקה, חזרו הביתה לשלום, ותבוא עוד ארבע חודשים לביקורת'. למותר לציין שהגידול נעלם לגמרי וערכנו סעודת הודאה רבתית. בעל ה'מכתב' מוסיף, בעת הסעודה דרשתי והכרזתי לפני קהל המשתתפים, איננו מנצלים כראוי את המתנה של 'קברי צדיקים', בפרט אצל רשב"י ובפרט בל"ג בעומר, לא נסתפק בקריאת תהלים ויקודים וסעודת הלילולא, אלא לגשת לכל זה מתוך התבוננות והבנה, בהשגות גדולות, כי אפשר לנצל את המעמד והזמן, ולהבין שזהו יומו של רשב"י, ובידינו לפעול את הישועות הגדולות בעולם.

ומוסיף בסוף המכתב, ולא עוד אלא שבערש"ק פר' אחרי-קדושים, ז' אייר תשפ"ג, נולדה לו בת למזל טוב... סב. וכדאיתא עוד בזוה"ק (שמות טו.) פעם אחת ישב רבי שמעון, והיה בנו רבי אלעזר עומד אצלו ומפרש רזי החכמה, והיו פניהם מאירות כשמש, ודבריהם עולים עד לרקיע, כן ישבו במשך שני ימים שלמים - לא אכלו ולא שתו ולא היו יודעים אם הוא יום או לילה. משיצאו, נענה רבי שמעון בתיבות הפסוק (שמות לד כח) 'ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה - לחם לא אכל ומים לא שתה'.

משסיפר רבי חייא מעשה זה לרבי, התפלא רבי על כך, ואמר לו אביו רבן שמעון בן גמליאל - בני, הרי רשב"י הוא אריה גם בנו ר"א אריה הוא, ואין רשב"י כשאר אריות, אלא עליו נאמר (עמוס ג ח) 'אריה שאג מי לא ירא' - ומה עולמות שלמעלה מזדעזעין ממנו, אנו על אחת כמה וכמה, איש שלא גזר תענית מעולם על מה ששאל וביקש, אלא הוא גוזר והקב"ה מקיים, הקב"ה גוזר והוא מבטל.

סג. ובכל ימות השנה הדברים אמורים, ק"ו ביום שאמר עליו רשב"י 'האי יומא ברשותי קאי'. והנה, רבים מקשים, מדוע ביום פטירת משה רבינו נוהגין אבלות ויום תענית. ואילו ביום ל"ג בעומר - יום פטירת הרשב"י אנו עושים ליום שמחה וצהלה (בפשטות, כי בפטירת משה רבינו נשתכחו הרבה הלכות, ואילו בל"ג בעומר האיר רשב"י את כל העולם בהתגלות האדרא קדישא, על כן יום חג הוא לנו), יש שביארו על פי האמור שרשב"י לא הוצרך מעולם לגזור תענית שימלאו משאלותיו, אלא בדיבור פיו היה מבטל את כל הגזירות (משא"כ שאר הצדיקים ואף משה רבינו, הוצרכו להתענות בכדי לבטל גזירות רעות מעל עם ה') לכן ביום ההילולא שלו אין מתענים, כי אותו צדיק לא הוצרך להתענות לעולמים על הגזירות. ואדרבה מתוך שמחתנו בהאי יומא נזכה לפעול ישועה רבה עזרה ופדות.

סד. יש שנתנו רמז בהא דאיתא בזוה"ק ב'אידרא זוטא' (ח"ג רצו:) בסדר הסתלקותו של רשב"י, שאמר את הפסוק (תהלים קלג ג) 'כי שם צוה ה' את הברכה חיים על העולם', ולא הספיק לומר 'חיים' ועלתה נשמתו בסערה השמימה, והיינו כי השאיר לנו את ה'חיים' בהאי עלמא, כי כוחו הגדול של רשב"י להחיות מתים ו'להחיות את החיים' ברפואות וישועות נשאר לעולמי עולמים.

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

אמונה ברשב"י - לכל ואפילו לפחותים
 הוא ה' לכל, כך רשב"י הוא רשב"י לכל^ס, אפילו
 איתא מהרה"ק ה'בית אהרן' ז"ע (קו: קו:) מי שיש לו לפחותים^ס. והיינו שלכל אחד מבני ישראל - באיזה
 אמונה ברשב"י יש לו חיוזק ברשב"י, כשם שהש"ת מקום ומצב שהוא נמצא^ס יש לו חיוזק גדול מכוחו^ס.

מעתי הבה נזעק בלב קרוע ומורתח, רבי שמעון אתה 'יודע כל הנסתרות' שבלב, כל אותם הדברים המעיקים על
 הלב, כשקול יעקב נוהם מתהומותיך איש איש נגעו ומכאובו, אתה 'יודע כל הנסתרות', אותם גזירות רעות שאין
 איש יודע אפילו לבקש עליהם שלא יבואו, על כן 'דבריך יעשו פירות' לעד ולעולמי עולמים וּבִטָּל כל הגזירות, וכלשון
 שהיה שגור בפיהם של חסידי קמאי לזמר 'יבטל כל הגזירות' (ולא 'בִּטָּל כמה גזירות').

וכמו שפירשו בנוסח התפילה (בר"ה וביו"ה) 'עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו', שכוונתנו לעורר רחמים משמי
 מרום, כשם שהקב"ה זוכר תמיד את 'אהבת איתן' להושיע לבניו אחריו, כך עוד יזכור לנו ויושיענו גם עתה, ועל
 דרך זה לא נחשה בזעקת עוד יזכור לנו, רבי שמעון קדישא, ישועות גדולות ונוראות חוללת בכוחך הגדול עד עצם
 היום הזה, אבותינו סיפרו לנו באוזנינו שמענו, עוד תזכור לנו ותמשיך לעמוד ולהושיע...
 סה. יש ממליצים עפ"י הביאור הידוע בפסוק (תהילים קמה ט) 'טוב ה' לכל' - שלכל הצרות (והבעיות) טוב לפנות אל
 ה', אמור מעתה לבאר בדברי ה'בית אהרן', רשב"י לכל - לכל מיני הצרות והקשיים, טוב לבוא ולהתפלל על
 קברו, או להתפלל בזכותו בכל מקום ובוודאי יושיענו ה' באותות ובמופתים.

סו. יש שהסמיכו לכך את דברי הרמב"ם בפ"ה המשניות (פרה ג) שאין כל נפקא מינה וחילוק בין האיש אשר מעולם
 לא נטמא ובין מי שנטמא ואחר כך טבל והזה, ולא עוד אלא שזה אשר הוזה עליו מעלה יתירה יש בו שהכתוב
 דן עליו ואמר שהוא טהור. אף לדידן נאמר, לכל ישראל האיר - רשב"י לכל, בין לפחותים בין לשאינם פחותים,
 אלא שמעלה יתירה יש לפחותים - שה'בית אהרן' העיד עליו שיש לו שייכות לרשב"י.

וכבר אמרו 'אדם ובהמה תושיע ה'' בגמטריא רשב"י (מגדיל ישועות מלכו מבראניב נה), ללמד שאפילו מי שהוא בבחי'
 'בהמה' גם כן רשב"י מושיעו מכל צרה.

סז. וכבר נהגו להכניס במדורות שמדליקים לכבוד התנ"א רשב"י וואטע (צמר גפן) בכדי שתדלק בהם האש, רמז יש
 בדבר, כמו שאמרו בדרך צחות כי בשפת האידיש מכנים בשפת האידיש 'וואטע', ולשון נופל על לשון שהכוונה
 בתיבה זו גם ל'רחוקים' (כי גם 'רחוקים' מכנים בשפת האידיש 'וואטע'), כי כוחו דרשב"י לקרב ולחזק את כל הרחוקים...
 ומדליקים המדורות בשמן, דאיתא במדרש (שמו"ר לו א) שבני ישראל נמשלו ל'שמן', כדכתיב (ירמיה יא טז) 'זית רענן
 יפה פרי תואר קרא ה' שמך', כשם שאין שמן זית יוצא אלא על ידי כתישה, כך ישראל מאירין ע"י היסורין, ועוד,
 שכשם שהשמן אינו מתערב בשום משקה שבעולם אלא צף ועולה למעלה כך ישראל אינם מתערבים בין האומות
 אלא הם למעלה מהם שנאמר (דברים כח א) 'ונתנך ה' עליון על כל גויי הארץ', ושמה אפשר לחבר ב'ענינים הללו
 זה לזה, כי רשב"י בא לחזק אותנו - אפי' אם אנו רחוקים, מיוסרים, פחותים, נוכל להתרומם - לצוף מעל כל
 המים הזידונים להנצל מהכל - יבטל כל הגזירות אדוננו בר יוחאי.

ומן הענין להביא לשון קדשו של הרה"ק ה'שם משמואל' ז"ע בפרשתן (עמו' שלו), בא וראה עד היכן מגעת אהבתו
 של הקב"ה לישראל לכל אחד ואחד, שהרי הפסוק מדבר מאיש שנמכר לגוי ויצא מכלל ישראל, כמו שכתוב שם
 בפסוק (כה מז) ונמכר לגר וגו' או לעקר משפחת גר, ופירש שם רשב"י משפחת גר - זה הוא עובד כוכבים, כשהוא
 אומר לעקר זה הנמכר לעבודת כוכבים עצמה להיות לה שמש. בכל זאת מייחד הקב"ה שמו עליו ועוד קוראו עבד
 שלי - כי לי בני ישראל עבדים, שטרי קודם. ועוד יותר כתב שם רשב"י על סיום הפסוק אני ה' אלקיכם כל המשעבדן
 מלמטה כאילו משעבדן מלמעלה.

סח. בימים מקדם, בהושענא רבה שנת תרח"ץ, כאשר כבר הרגישו בתפוצות ישראל שהאדמה בוערת תחתיהם,
 שנאת ישראל גועשת ורועשת, בשנה ההיא בעת אמירת ה'הושענות' נשא הרה"ק מסאטמאר כנהוג דברי
 כיבושין, ושפך לבו לפני קונו בתפילות ומליצות טובות על בניו, וכך אמר בין הדברים בבכיה רבה, דוד המלך מתחנן
 בתהילותיו (תהלים כח) 'לדוד אליך ה' אקרא, צורי אל תחרש ממני, פן תחשה ממני ונמשלתי עם יורדי בור', ובביאור
 הפסוק, המשיל משל למלך שהוצרך לשלוח את בנו למרחקים, בעת הפרידה בכה הבן עד מאד, דמעות נשרו מעיניו
 מאין הפוגות, שאל המלך את בנו, למה תבכה כל כך הרבה, הרי כבר המציאו היום את ה'טלפון' וממקום גלותך
 תוכל להמשיך לשמור את הקשר עמדי... נענה הבן, אבי אבי, לא ידעתי להיכן אני עומד להגיע, מי יודע אם לא

סח. בימים מקדם, בהושענא רבה שנת תרח"ץ, כאשר כבר הרגישו בתפוצות ישראל שהאדמה בוערת תחתיהם,
 שנאת ישראל גועשת ורועשת, בשנה ההיא בעת אמירת ה'הושענות' נשא הרה"ק מסאטמאר כנהוג דברי
 כיבושין, ושפך לבו לפני קונו בתפילות ומליצות טובות על בניו, וכך אמר בין הדברים בבכיה רבה, דוד המלך מתחנן
 בתהילותיו (תהלים כח) 'לדוד אליך ה' אקרא, צורי אל תחרש ממני, פן תחשה ממני ונמשלתי עם יורדי בור', ובביאור
 הפסוק, המשיל משל למלך שהוצרך לשלוח את בנו למרחקים, בעת הפרידה בכה הבן עד מאד, דמעות נשרו מעיניו
 מאין הפוגות, שאל המלך את בנו, למה תבכה כל כך הרבה, הרי כבר המציאו היום את ה'טלפון' וממקום גלותך
 תוכל להמשיך לשמור את הקשר עמדי... נענה הבן, אבי אבי, לא ידעתי להיכן אני עומד להגיע, מי יודע אם לא

סח. בימים מקדם, בהושענא רבה שנת תרח"ץ, כאשר כבר הרגישו בתפוצות ישראל שהאדמה בוערת תחתיהם,
 שנאת ישראל גועשת ורועשת, בשנה ההיא בעת אמירת ה'הושענות' נשא הרה"ק מסאטמאר כנהוג דברי
 כיבושין, ושפך לבו לפני קונו בתפילות ומליצות טובות על בניו, וכך אמר בין הדברים בבכיה רבה, דוד המלך מתחנן
 בתהילותיו (תהלים כח) 'לדוד אליך ה' אקרא, צורי אל תחרש ממני, פן תחשה ממני ונמשלתי עם יורדי בור', ובביאור
 הפסוק, המשיל משל למלך שהוצרך לשלוח את בנו למרחקים, בעת הפרידה בכה הבן עד מאד, דמעות נשרו מעיניו
 מאין הפוגות, שאל המלך את בנו, למה תבכה כל כך הרבה, הרי כבר המציאו היום את ה'טלפון' וממקום גלותך
 תוכל להמשיך לשמור את הקשר עמדי... נענה הבן, אבי אבי, לא ידעתי להיכן אני עומד להגיע, מי יודע אם לא

סח. בימים מקדם, בהושענא רבה שנת תרח"ץ, כאשר כבר הרגישו בתפוצות ישראל שהאדמה בוערת תחתיהם,
 שנאת ישראל גועשת ורועשת, בשנה ההיא בעת אמירת ה'הושענות' נשא הרה"ק מסאטמאר כנהוג דברי
 כיבושין, ושפך לבו לפני קונו בתפילות ומליצות טובות על בניו, וכך אמר בין הדברים בבכיה רבה, דוד המלך מתחנן
 בתהילותיו (תהלים כח) 'לדוד אליך ה' אקרא, צורי אל תחרש ממני, פן תחשה ממני ונמשלתי עם יורדי בור', ובביאור
 הפסוק, המשיל משל למלך שהוצרך לשלוח את בנו למרחקים, בעת הפרידה בכה הבן עד מאד, דמעות נשרו מעיניו
 מאין הפוגות, שאל המלך את בנו, למה תבכה כל כך הרבה, הרי כבר המציאו היום את ה'טלפון' וממקום גלותך
 תוכל להמשיך לשמור את הקשר עמדי... נענה הבן, אבי אבי, לא ידעתי להיכן אני עומד להגיע, מי יודע אם לא

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

לא

ואורו של רשב"י^ט. ובפרט אם יקיים את תחילת דברי ה'בית אהרן' מי שיש לו אמונה ברשב"י, ויאמין בכוחו דרשב"י^י, הן בכלל, הן בפרט - בהאי יומא, בתוקף קדושת יום ל"ג בעומר כי קדוש היום לאדונינו. וימלא רצונו של רשב"י - שנשמח כולנו בשמחה רבה ויתירה, ועי"ז יושפע שפע רב.

אור זרוע לצדיק - העלאת האור לכבוד התנ"א רשב"י נהגו בני ישראל לדורותיהם בכל התפוצות לערוך שמחה רבה וצהלה ביום זה בהדלקת משואות של אור^ע, ואף היו נוהגים (בכמה מקומות) להשליך בנדים אל תוככי האש^פ, לשורפם ליקרא דרשב"י, ועל ענין זה כבר חיבר הגה"ק רבי שמואל העליר זי"ע רבה של

אגיע במסעותיי לאיזה מקום נידח עד מאד, שמשם לא אוכל לשמור על הקשר עמך, ואפילו אם ארצה לא אוכל לדבר עמך, על כן אתחנן ואבקש ממך, אבי אבי, אתה תחפש אותי בכל עת וזמן, אתה תתור אחרי לשמור על קשר עמדי...

וזאת כוונת הקרא, דוד המלך מתחנן לפני הבורא, אל תחרש ממני - אל תעזוב אותי, פן תחשה - אם תמתין שאני אשמור על ההתקשרות אליך, חוששני מאד מאד שמא אגיע למצב של נמשלתי עם יורדי בור - באופן שלא אוכל לחפש אחריך, וכך הוסיף הרה"ק מסאטמאר להתחנן לפני ה' בבכי ובדמעות על פתחה של תקופת המלחמה, אנא רבש"ע, בכל עת, אתה תחפש אחרינו, כי שמא ח"ו נגיע למקום או לזמן שלא נוכל לחפש אחריך (כמו שכך היה במלחמה' שיהודים רבים אבדו דתם ודעתם).

ולדין, אנו נמצאים כעת אצל רשב"י (גם מי שאיננו באת"ק מירון, הרי הוא נמצא בהילולא דרשב"י), נבקש ממנו רשב"י אפילו לפחותים, פחותים אנחנו ואתה מקרבנו, אנא, חוששים אנו שמא נגרר למקומות נדחים (במקום או בזמן או נפש) אנא, רבי שמעון, חפש תמיד אחרינו למשכנו לטוב, להוציאנו מבור תחתיות למקום מבטחים בישועה שלימה ברוח ובגשם. ט. בשנת תרצ"ה ביקרו בארה"ק בני הרה"ק ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ זי"ע (בעודו בחיים חיותו) ועלו למירון בל"ג בעומר, ומפני הדוחק והצפיפות ששררו במערה הכריזו 'מאכט'ס פלאץ פאר די וויז'ניצער קינדער' (פנו מקום לבני הרבי מויז'ניץ), בכדי שיוכלו לגשת אל הציון, צעקה זקנה אחת 'אצל רבי שמעון כולם נחשבים כבנים', ה'אמרי חיים' נהנה מאד מדבריה והיה חוזר עליהם שכולם כבני רבי שמעון... (והרי ידוע שרחמי האב על הבן אינו תלוי בהתנהגות הבן אם היא ראויה או לא, בכל אופן אפילו אם הוא 'מן הפחותים' תגבר אהבת אב על הבן).

ע. כה אמר הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע בפסוק (בראשית ל ב) שאמרה רחל ליעקב אבינו 'הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי', והשיב יעקב 'התחת אלוקים אני' (שם פסוק ב), וביאר, שכך אמר לה יעקב, לא ראי האמונה בצדיק כמו האמונה בהשי"ת אשר בכוחה לשדד מערכות אף אם אינה שלמות, אולם כח האמונה בצדיק הוא רק כשמאמין באמת ובתמים, מכיוון שאמרת 'ואם אין' הרי זה סימן שיש בקרבך ספיקות בכוחי א"כ אין בכוחי לעזור לך, כי 'התחת אלוקים אני' להושיע גם כשאינ מאמינים בי בשלמות, ורק האמונה השלימה בכח הצדיק פועלת ישועות נפלאות למעלה מדרך הטבע. הוסיף המהר"י ואמר 'התחת אלוקים אני' (בניחותא), כי הצדיק הוא בבחי' 'תחת אלוקים', הקב"ה גוזר וצדיק מבטל.

עא. בספר 'בקודש פנימה' (ח"ב עמוד שסב) מביא שהרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע ציווה בליל ל"ג בעומר להדליק הרבה נרות לכבוד נשמת רשב"י, על השולחנות ועל כל אדני החלונות (בשונה בשאר ימי הילולא שלא היה הקהל מדליק מלבד בז' אדר).

עב. יש מהצדיקים שנהגו להשליך אל אש היקוד את ה'כיפה' שמעל לראשם, וכך אף נהג כ"ק אאדמו"ר זי"ע ואביו הרה"ק רבי משה מרדכי זי"ע. מעשה שהיה בירושלים עיה"ק בימי הרה"ק רבי דוד בידערמאן מלעלוב זי"ע, בחור מבני ירושלים שנטרפה דעתו עליו ל"ע, ואחד משגינותיו היה שללא הרף היה משליך את ה'כיפה' מעל ראשו. נכנס אביו אצל ר' דוד'ל ותינה בפניו את מר מצבו של בנו, ויהי בימים אחדים לאחר חג הפסח, בהגיע זמנו של ר' דוד'ל לצאת בשיירות בדרך הארוכה בואכה מירון, קרא לאביו של הבחור, ואמר לו שיצטרף לשיירתו יחד עם בנו. משך כל הדרך סבל האב מרורות בבושות נוראות מזה הבן, שבכל 'הפסקה' שעשו על אם הדרך היה הבחור בורח ונעלם, והיו צריכים לחפש אחריו, וכהנה וכהנה. עד שבעזהשי"ת הגיעו בשעה טובה ומוצלחת למירון. בעת ההדלקה על גג הציון, ניגש ר' דוד'ל אל הבחור והוריד מעל ראשו את כובעו ואת הכיפה, את הכובע השליך למטה, ואילו את הכיפה השליך אל תוככי לשונות האש. והנה, ברגע זה הניח הבחור את ידו על ראשו והתחיל לצעוק 'א קאפל א קאפל' (הבו לי כיפה לכסות ראשי), וישתוממו כל העם, בראותם כי הבחור נהפך לאיש אחר

באר הפרשה - פרשת בהר - ל"ג בעומר

צפת את חיבורו 'כבוד מלכים', בה מציין שכן היה מנהגו בקודש של ה'אור החיים' הק' זי"ע ועוד.

עומדים נשמות האבות הק' אברהם יצחק ויעקב וכל הקדושים עמהם.

וכן הובא בספר 'אלף כתב' (אות תרפד) 'עוד הגיד (מ"ה מענדיל ליטמאן מעיה"ק צפת תו"ב) שהאור החיים הק' בכה כל ליל ל"ג בעומר בעת הדלקה ההלולא, ועמד מרחוק באמרו, האיך אגש אל הערפל אשר שם אתה הוא מושיענו בזכות אדונינו בר יוחאי", תורתנו מנן לנו הוא ימליץ טוב בעדנו ע"י, אב הרחמן ירחם עלינו וישפיע עלינו דור ישרים מבורך, פרנסה ברוחה, והוא יחמול עלינו ועל עוללנו בהלולא דבר יוחאי, ולעולמי עולמים ע"ה.

ודעתו חזרה אליו, כי זה עידן ועידינים שלא שמעו מפיו איזה דיבור כאחד מן הישוב, ולא עוד אלא שבו בדבר שקלקל - שזרק תמיד את הכיפה, בו בדבר תיקן - שזעק הבו לי את הכיפה. ולנו יאמרו, שלא דווקא ב'שוטים וחסרי דעה' מדובר כאן, אלא כל אחד ואחד ושגיונותיו שלו... אפשר לו לשורפם באשו של רשב"י. ומכאן ואילך יצליח דרכו.

עג. כך אמר הגאון בעל 'שבת מיהודה' אב"ד סאטמאר (הגה"ק רבי יהודה גרינוואלד) דוד המלך אמר בתהלים (עב יח-כ) 'ברוך ה' אלוקים אלוקי ישראל עשה נפלאות לבדו, וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן, כלו תפלות דוד בן ישי'. וביאר בקדשו כי כך אמר דוד לפני הבורא, כל הרפואות כל הישועות באים מהבורא, אמנם אם הם באים ע"י שהיהודי מתפלל ותיכף ומיד הוא נושע, הרי בזה נעשה קידוש השם גדול מאד, כי רואים עין בעין שקרוב ה' לכל קוראיו והוא מלך שומע תפילה. וזהו אומרו 'ברוך ה' אלוקים אלוקי ישראל עשה נפלאות לבדו - הקב"ה עושה בעצמו ומעצמו את כל הנפלאות, האותות והמופתים, אמנם מתי יהיה - וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ - שיתגדל שמו וימלא כבודו בכל הארץ, כאשר המתפלל יושע מיד כאשר - כלו תפלות דוד בן ישי, תיכף ומיד לגמר תפילתו אז יתקדש שמו בעולם עד מאד. ולדידן ייאמרו, הנה כולנו מתפללים בזה היום בזכות רבי שמעון ענני זכותו יגן עלינו, בוודאי שהקב"ה ישמע תפילתנו ויחיש מיד את ישועתנו - תיכף לתפילה גאולה וישועה, ובזה יתגדל ויתקדש שמו רבא.

עד. בביקורו הראשון של הרה"ק מסאמאר זי"ע בארה"ק בשנת תרצ"ב, נסע הרבי לערי הגליל מירון צפת טבריא ושהה שם כשבוע ימים, ונתלו אליו בנסיעתו הרה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל ואתו עמו חבריא קדישא של בני עלייה, וסיפר ר' עמרם כי פעם באישון לילה (בערך בשעה 2-3 בבוקר) נכנס למערת הרשב"י וראה איך שרביה"ק זי"ע משתטח בכל גופו על ציון הרשב"י, ובדמעות שליש אומר את הפסוקים שבתהילים קאפיטל פ' (שדוד המלך מתפלל על הצרות של הגלות וכלל ישראל וכו'), הבט משמים וראה, ופקוד גפן זאת, וכנה אשר נטעה ימינך ועל בן אמצת לך וגו' ולא נסוג ממך, תחיינו ובשמך נקרא (ופירש"י 'ולא נסוג ממך' - ואל תגרום לנו להיות נסוגים ממך, תחיינו - מן הגלות ונזכיר טובתך וגבורתך ואז נקרא בשמך) ואת הפסוקים האלו חזר וכפל הרבה פעמים בבכיות עצומות והאריך בה בהשתפכות הנפש כשעה וחצי, ע"כ המעשה.

ולדידן ייאמרו בהאי שתא תשפ"ד, כשעת צרה היא ליעקב מבית ומחוץ, דם ישראל נשפך כמים ל"ע, ומחוץ תשכל חרב משונאי ישראל, ומחדרים אימה מצעקת בני ישראל השוכבים על ערש דוי, הקולות לא יחדלון מ'ניסוך המים' - שהאבות והבנים שופכים נחלי דמעות על נסיונות הזמן שהיצה"ר מנסה בכל כוחו להוריד נשמות טהורות מישראל עד שאול תחתיה, וא"כ הזמן גרמא לצעוק בקול גדול ולהרבות בתפילות חמות ביומא דהלולא קדישא - 'הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת וכו', תחיינו ובשמך נקרא, פרוק ית ענך מפום אריותא ושלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו בזכות אדונינו בר יוחאי.

עה. הנה מצינו בגמרא (פסחים נא.) רב יוסף בריה דר' יהושע בן לוי חלש ואיתנגיד (נחלש ונפל למשכב), כאשר חזר לעולם הזה, אמר לו אביו, מה ראית למעלה, אמר לו עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה אמר לו בני עולם ברור ראית. ויש אתנו מקום לומר, כי ביום ההלולא, אשר הצדיקים השוכנים בעליונים יורדים ובאים אלינו למטה, והינם רואים את מצבנו בכי רע, הרי זה הזדמנות עבורנו היושבים בעולם הזה, עולמות התחתונים שיפעלו עבורנו שיעלה מצבנו ומעמדנו למעלה למעלה.